

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.

Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa nr. 23. — Listy należy frankować. — Reklamacya otwarte wolne od opłaty.

Przebiegaczka z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 20 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł. 20 ct. Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują bezpłatnie i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, dwieroczni zaś i trójroczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 80 ct. Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów w miejscu, w Austrii i Niemczech po 6 centów od miejsca 1 wiersza.

Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonosów; we Francji w Paryżu wyłącznie agencya p. A. d'ama, 4. Rue Clément 4.

CZEŚĆ URZĘDOWA

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała nauczyciela rzeczywistego szkoły w Siemianówce, Leona Kwaśnickiego, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Zubrzy; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Zuchorzycach, Filipa Chryzostyńskiego, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Pozdziejczu, Bazylego Biczaję, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Zyrawie, Karola Habdasa, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Widynowie, Eliasza Laszczaka, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Rusowie, Hilarego Piotrowskiego, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Kłodzianku, Jana Wasyanę, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły; nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Lubianie, Marcelego Korczyńskiego, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły i nauczyciela tymczasowego szkoły etatowej w Horodyszczu, Jana Benescha, rzeczywistym nauczycielem tejże szkoły.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 24 października.

Ogłoszony w dzienniku urzędowym tekst przemówień prezesa gabinetu francuskiego, wypowiedzianych w Rouen i Hawrze, różni się znacznie od tekstu, podanego w pierwszej chwili przez inne dzienniki. Donosząc o tem wczoraj, zaznaczyliśmy już, że

główna różnica polega właśnie w tem, co stanowiło całe znaczenie tych przemówień, co zdawało się być zapowiedzią, że p. Juliusz Ferry stanowczo chce zerwać z dotychczasową chwiejnością postępowania i tylokrotnie wyzywany przez radykałów, rzuconą rękawicę podnosi, aby zainaugurować rząd silny, pewny siebie, nie wchodzący z niesfornymi żywiołami w półowiczne układy, owszem dążący do stanowczego ich poskromienia. Tekst przemówień, zamieszczony w *Journal officiel*, odbiera wszelkie pod tym względem złudzenia. P. Ferry, łagodząc znacznie w tym „przejrzanym i poprawionym” tekście, wszystko to, co nieprzejednanym mogło być nienidem, oświadcza, że szukać będzie poparcia u większości wszystkich grup parlamentarnych, zatem wszędzie, gdzie to tylko okaże się możliwym, dobrze już znaną drogą ustępstw i kompromisów, które są jawnym a smutnym dowodem niemocy i chwiejności ludzi, stojących dziś u steru rządu republiki. Nie zmieniło się więc nic; program ten sam, a raczej brak programu i to właśnie w chwili najbardziej stanowczej, w chwili otwarcia Izby, które wczoraj nastąpiło.

Pierwsze wrażenie, jakie powszechnie wywarły przemówienia p. Juliusza Ferry, było nader korzystne. Zdawało się, że prezes rady ministrów, zwracając się do kraju, wycieczonego próżną i zgubną agitacją stronnictw skrajnych, do kraju pragnącego przedewszystkiem spokoju, uznał wreszcie za stosowne wskazać mu, w jaką pograżyłby się przepaść, gdyby dalej ulegał tym prądom, które pozbawiają go szacunku i zaufania obcych ludów, że wreszcie, oceniając sam grożące niebezpieczeństwo, uważał za konieczne złożyć zapewnienie, iż rząd nie będzie

ulegać dalej fantazyom radykałów, że nie odda im na pastwę jak dotąd administracyi kraju, i nie myśli przyjmować i wprowadzać w życie wszystkich ich programów, słowem, że nie będzie na przyszłość powolnym narzędziem ich zachcianek i nie powierzy im władzy w ręce. Rzecz to istotnie uwagi godna, że jakkolwiek radykałi stanowią dziś mniejszość we Francji, to jednak w skutek nadużycia a raczej zepsucia systemu parlamentarnego, przedewszystkiem zaś dzięki nieradności obecnych rządów, mniejszość ta wymaga i zmusza ludzi stojących u władzy, aby przez nich i dla nich zarządzili krajem. Ministerjum obecne nie było dotąd samem sobą, a wyrażało niemal zawsze to, czego chcieli nieprzejednani i radykałisci, nie posiadało nigdy własnej metody rządzenia, lecz posilkowało się najczęściej metodą stronnictwa, w którym liczy samych nieprzyjaciół.

Toż słusnie twierdzą niektóre poważne dzienniki francuskie, że całe znaczenie nieprzejednanego stronnictwa polega jedynie tylko na tej niemocy gabinetu, który nie chce, czy nie może dostrzedz tego, iż rzeka się wszelkiego nawet pozoru władzy i wpływu na rzecz intransygentów. Tak w polityce ogólnej, jak i w administracyi krajowej wpływ ich był nieraz stanowczym. Wyborcy spieszą ku nim, mniemając naiwnie, że władza do nich należy, a głosując za nimi, są pewni, że głosują za rządem. Tak było dotychczas, ale dziś wątpić należy, by to wystarczyło zdołało chwilemu władzy stronnictwu. Z otwarciem Izby rozpocząć się może walka o całą i niepodzielną władzę, a okoliczność, że p. Ferry właśnie w przededniu tej walki tak skwapliwie pospieszył „przejrzeć i poprawić” tekst

przemówień swoich, jest smutną wróżbą dla rozpoczętych wczoraj parlamentarnych zapasów.

Sprawy sejmowe.

(Mowa J. E. p. Grocholskiego.)

Według zwyczaju, przyjętego przez nas w latach poprzednich, po sesji sejmowej podajemy wybitniejsze mowy pp. posłów, wygłoszone w rozmaitych sprawach.

Na VIII posiedzeniu sejmowym wygłosił J. E. poseł Grocholski w sprawie ograniczenia dowolności dzielenia gruntów włościańskich i reformy prawa spadkowego dla włościan, rzecz następującą:

Z powodu że na dzisiejszym porządku dziennym są pierwsze czytania dziewięciu wniosków, poczuwam się do obowiązku być jak najtreściwszym i nie zabierać Sejmowi niepotrzebnie wiele czasu. I zaiste, czyż potrzeba na to dowodów, że od czasu uchwalenia ustawy, znoszącej zakaz dzielenia gruntów, te dzielenia w naszym kraju przybrały zastraszające rozmiary.

Nie powiem, ażeby we wszystkich gminach te dzielenia były w równej mierze zastraszające. Jednakże, panowie, kto zna kraj, ten wie, że w bardzo wielu gminach, a nawet w bardzo licznych okolicach, te dzielenia doszły do tego stopnia, że gospodarze już niemorgowi ale półmorgowi i zagonowi na gruncie siedzą. W całym prawie naszym Podkarpaciu wszystkie połoniny, które były rzeczywistą podstawą włościańskiego gospodarstwa tamecznego, bo tam ornych gruntów nie ma, a są tylko ogrody koło domu, wszystkie te połoniny są w obcych rękach. Kiedy dawniej w połowie sierpnia wracano z muzyką z tych połonin i ogromne trzody bydła i owiec spędzano z połonin, dzisiaj, jak się pędzi bydło, a pytają się czyje? odpowiadają *żydiwskie*. Dzisiaj doszło do tego, że włościanin we wszystkich okolicach Podkarpacia nie ma z czego żyć, bo nie jest w stanie utrzymać bydła, a ziemia nie daje tyle, ażeby na niej gospodarował.

Kiedy przed dwudziestu laty, Sejm pozwolił na dzielenie gruntów, znajdował się w przymusowym położeniu. Według dawniejszej ustawy o dziedziczeniu dla włościan,

2)

PARSIFAL

RYSZARDA WAGNERA

(Ciąg dalszy.)

W drugim akcie jesteśmy w państwie czarownika Klingsora. Charakter przewrotny tego człowieka każe się domyślać, że wdzięcznej melodji w motywach jego się nie znajduje. Te też podczas sceny Kundry z Klingsorem przeważa muzyka, mniej lub więcej nieprzyjemna, mająca nam piekielny typ tych osób wyobrazić. Dowiadujemy się teraz, że Kundry, to zaczarowana dusza, kobiece Ahaswer. Była ona Herodiadą kiedyś, lecz za karę, że śmiała się widzieć Chrystusa wstępującego na Kalwaryę, skazana jest na wieczne życie bez spoczynku, na wieczny śmiech piekielny i z upragnieniem wyczekuje śmierci jako zbawienia. Obecnie jest ona w mocy Klingsora, który, nadając jej czarami zachwycającą piękność, używa jej do uwodzenia rycerzy Grala. Jej to wdziękowi uległ Amfortas, obecnie zaś, w podobnych zamiarach, zawwał ją Klingsor. Pomimo, że profesya uwodzenia pięknych rycerzy nie należy może do najnieprzyjemniejszych, stawia się Kundry na nieuprzejmie wzywaniu Klingsora (Urteufelin, Höllen-Rose) niechętnie. I ona mu w nieuprzejmości się odpłaca, a robiąc ironiczną aluzję do Klingsora, wprowadza go, jak to łatwo zrozumieć, w najgorszy humor. Klingsor dostrzega z dala zbliżającego się Parsifala. Bohater nasz stacza w pobliżu zamku walkę z kilkoma popadłymi w moc Klingsora rycerzami, z której wychodzi zwycięzko. O tem referuje nam, przypa-

trujący się przez okno tej scenie, Klingsor. Następuje zmiana dekoracyi. Mamy przed sobą czarodziejski ogród kwiatów Klingsora, w którym, prócz plant egzotycznych, czarujące dziewczęta-kwiaty, kwitną. Parsifal wskakuje do ogrodu i z zadziwieniem rozgląda się dokoła. Teraz następuje owa sławna scena, jak dziewczęta-kwiaty, te botaniczne syreny, wabią enotliwego młodzieńca. Po krótkim, dyssonansami przepelnionem nawoływaniu się i klóceniu dziewcząt, łączą się ich głosy w chór zachwycający pięknym o melodji uroczej, poruszającej się w tempie powolnym i nadzwyczaj powiewnego walcu. Na przemian śpiewa chór cały, to znów na części się rozdziela, lub też wplatają się i łączą z chórem krótkie ustępy solowe. Wszystko to zaś miłe, lubie, pełne powabu i zmysłowo ponętne, istotny śpiew syren, czarowi którego oprócz się nie podobna. Akcya cała przypomina żywo scenę na ementarzu z Roberta Dyabła, lecz o ileż więcej wdzięku w kokieterji dziewcząt Wagnera, jak w Meyerbeera akrobatycznej-muzykalnej produkcyi Parsifal, z początku nie bez galanterji dla pięknych dziewcząt, opiera się przecież powabnym kusicielkom i chce uciekać. Dlaczego? nie wiemy, chyba, że znajduje, iż dziewczęta zbyt wiele. Nagle pojawia się Kundry, przemieniona w sposób czarowny w kobietę nadzwyczajnej piękności. Dziewczęta się oddalają, a Kundry, ta najniebezpieczniejsza z uwodzicielek, przyjmuje na się rolę sprawozdania z drogi cnoty naszego bohatera. Zadanie uwodzenia rozpoczyna ona w dziwny sposób, chcąc bowiem rozbudzić zmysłowość w Parsifalu, przypomina mu pieszczoty macierzyńskie jego matki Herzeleidy, oraz gorącą miłość, która łączyła rodziców jego. Jest to pomysł, nietylko nienaturalny, lecz zarazem wstrętny, którego uprawiania za-

den Wagnerianin mi nie wyłómaczy. Parsifal daje się nakłonić do pocałunku. Lecz namiętny, parę minut trwający pocałunek, zamiast zupełnie podbić naszego bohatera, wywołuje skutek wręcz przeciwny. Parsifal nagle przypomina sobie, nieszczęście Amfortasa, uczuwa w piersiach jakby ból gwałtowny, ból rany nieszczęsnego króla, i natchnieniem wiedzionym odgaduje, że zmysłowa miłość, to powód cierpienia króla rycerzów Grala i że jego także spotkały ów los okropny, gdyby wdziękowi czarownej Kundry się nie oparł. Odgaduje, że w objęciach Kundry uległ Amfortas mocy piekielnej i dochodzi do świadomości, że jego to misja jest przynieść zbawienie świętemu rycerstwu. Kundry, w której rozbudza się namiętna miłość do Parsifala, stara się go powstrzymać, lecz nadaremnie. Usilne próby i gwałtowne wybuchy namiętności nie wzruszają go i ten Józef rycerski wyrwa się z objęć romantycznej Putyfary. Klingsor, widząc, że kobiece wdzięki nie mają na Parsifala wpływu, pojawia się nagle i w największym gniewie świętą włócznię ciska na Parsifala. Lecz włócznia, miasto ugodzić w pierś rycerza, uwisła nad jego głową, Parsifal chwytą ją i robi nią znak krzyża. To cios śmiertelny dla mocy Klingsora. Zamek jego zapada się, a czarodziejski ogród zmienia się w nagą pustynię. Na tem kończy się akt drugi. — Co do muzyki, uważam wielką scenę Parsifala z Kundry za jedną z najmniej udanych z całej opery. Powód leży w tem, iż Wagner, nie zadawalnając się muzyką liryczną, chce tu być nadto dramatycznym. Siłą się mianowicie na to, by nam oddać muzykalnie wszystkie uczucia i właściwości Kundry, o bok miłości namiętnej, jej charakter demoniczny. Ztąd zamieszanie najróżnorodniejszych motywów, w których zorientować się niepo-

dobna, ztąd charakter muzyki przeważnie wymuszony i niezrozumiały.

W pierwszym scenie aktu trzeciego widzimy Gurnemana wraz z Kundry przed chatą pustelniczą w pobliżu Monsalvatu. Kundry, równie potworna jak w pierwszym akcie, lecz spokojna i łagodna. Wchodzi rycerz w czarnej zbroi, z przyłbicą spuszczoną i włócznią w rękę. Gurneman zastanawia się nad tem, toby to mógł być; publiczność tego nie potrzebuje, bo motyw orkiestrowy zdradza incognito Parsifala Gurnemanz robi wyrzuty rycerzowi, że uzbrojony wchodzi na terytorjum Grala i to w dniu tak świętym, jest to bowiem dzień Piątku Wielkiego, najwyższa uroczystość dla świętej korporacyi, dzień, w którym Duch św. pod postacią gołębiczy corocznie potęgę cudowną Grala wzmacnia Rycerz zdejmując zbroję i tarczę odstawia. Gurnemanz poznaje Parsifala, lecz poznaje zarazem świętą włócznię, widzi, że chwila zbawienia rycerzy Grala nadeszła i pada przed Parsifalem na kolana. Lecz nam nie łatwo pod zmienioną postacią poznać łącznika z pierwszego aktu. Ta biała długa szata, ta broda i te włosy długie, ta łagodność i słodycz na twarzy, ten spokój uroczysty w postawie i ruchach, to wszystko dobrze nam znane, lecz postać ta, to nie Parsifal, to Jezus z Nazaretu stoi przed nami. Podobieństwo to nie jest przypadkowe, następują bowiem ceremonie religijne, wierne naśladowujące momenta z życia Chrystusa. Kundry staje się świętą Magdaleną, umywa i naciera wonnemi olejkami nogi Parsifala, Gurnemanz zaś daje mu pomazanie. Następnie skrapia Parsifal głowę grzesznicy; chrzest św. daje jej uwolnienie od winy i Kundry po raz pierwszy głośnym wybuch płaczem. — Muzyka pierwszej części trzeciego aktu ma cechę uroczystą i religijną.

gospodarstwo przechodziło na jednego tylko, ten jeden miał jednakże obowiązek współdziedziców wynagrodzić, t. j. spłacić. Jak długo trwało państwo, tak długo ta spłata była prawie zupełnie nieznaną, bo spłacał tylko wartość chaty, a chata u nas bardzo mało warta. Po zniesieniu państwowym w roku 1848 stosunki się zmieniły. Włościanin, który dziedziczył grunt po ojcu, czy po bracie, był obowiązany spłacać wartość tego gruntu spójnikosom. Kapitał u nas włościanin nie ma, naturalnym następstwem było, że, pomimo zakazów dzielenia gruntów, musiał grunta dzielić między rodzeństwo. Tak więc na papierze był zakaz, a w istocie był podział, i podział nieunikniony. Otóż Sejm (to trwało przez kilkanaście lat bo od 1848 do 1863.) znalazł się w położeniu, że potrzebował te nielegalne podziały zalegalizować. I co więcej? Rada państwa uchwaliła wówczas ustawę, mocą której dawne prawo spadkowe dla włościan zostało zniesione i włościanie zrównani z innymi obywatelami kraju. Ustawa ta jednak w pojedynczych krajach miała wejść w wykonanie wtedy, jak dotyczące Sejmu zniesia zakaz podzielenia gruntów. Była więc dla Sejmu konieczność zniesić ten zakaz. Zdaje mi się jednakże i nie luję się, że gdyby Sejm mógł być przewidzieć, co wskutek zniesienia tego zakazu stanie się po dwadziestu latach, byłby się wtenczas zabawał i byłby tej ustawy nie uchwalił. Ale stało się. My musimy się liczyć z tem, co jest, my mamy obowiązek starania się, żeby ten stan nie pogorszył się. O cofnięciu tych podziałów mowy być nie może, ale jeżeli tak dalej pójdzie, to po drugich dwadziestu latach, my włościańskiego stanu mieć nie będziemy, my będziemy mieli proletaryat wiejski. A zdaje mi się dowodzić nie potrzeba, że podstawą potęgi państwa, że podstawą pomyślności kraju, podstawą całego społecznego ładu jest wszędzie i zawsze, we wszystkich krajach, zamożny stan włościański. A jeżeli to jest wszędzie to w naszym kraju jest to jeszcze większą koniecznością, bo my na nieszczęście nie mamy stanu mieszczańskiego w właściwym tego słowa znaczeniu. Jeżeli stan włościański upadł, to w takim razie, panowie, i kraj zdaje mi się cały upadnie, dla tego dla nas, w ogóle dla Polaków, utrzymanie silnego stanu włościańskiego, jest nie tylko kwestią dobrobytu, nie tylko kwestią społeczną, ale jest dla nas kwestią polityczną (*bravo*). Niech Panowie to dobrze rozważą.

Jakkolwiek jestem posłem przez włościan wybranym, jakkolwiek wszędzie i zawsze interes włościański popierać będę, dzisiaj, stawiając ten wniosek, staję na stanowisku nie posła włościańskiego, ale posła krajowego (*bravo*). Kraj wymaga koniecznie, żeby tej grożącej stanowi włościańskiemu ruinie zapobiedz i tamę położyć. Gdyby ustawodawstwo w tym względzie, zależało wyłącznie od Sejmu, to Panowie nie wnosiłbym tej rezolucji wzywającej Rząd. Jakkolwiek rzecz trudna, ja bym wnosił projekt ustawy, ale według naszego ustroju konstytucyjnego Sejm nie ma prawa uchwalenia takiej ustawy, która by była odpowiednią. Koniecznie tu potrzebna ustawa państwowa, jakkolwiek z drugiej strony i sama ustawa państwowa by nie wystarczyła, bo prawo

dzielenia gruntów jest atrybutem Sejmu. Potrzeba więc wspólnej akcji, tak dobrze Rady państwa jak Sejmu; dla tego zdaniem mojem nie pozostaje nic innego, jak wezwać Rząd, żeby w drodze konstytucyjnej przedłożył projekt, gdzie przedłożyć potrzeba i starał się o wydanie takiej ustawy, któraby tej grożącej ruinie włościan tamę położyła.

Pozwolę sobie, jakkolwiek nie chcę w szczególności się wdawać dotknąć jeszcze jednej okoliczności. Życzeniem kraju i życzeniem opartem na doświadczeniu jest, ażeby mogła być przeprowadzona komasacja gruntów, bo tylko przy komasacji słusnie i sprawiedliwie przeprowadzonej, może gospodarstwo się podnieść ze stanu dzisiejszego. Otóż, panowie, jeżeliby było możebną rzeczą przeprowadzić komasację, to przy tej dowolności rozdrabniania gruntów komasacja byłaby na papierze, a grunta nie byłyby skomasowane.

Więc może są jakieś obawy, ażeby zakaz dzielenia gruntów nie był przeciwny komasacji. Mojem zdaniem nie tylko nie jest przeciwny, ale zniesienie dowolności bezwzględnej dzielenia gruntów jest koniecznym warunkiem przeprowadzenia komasacji i otrzymania jej.

Pozwoliłem sobie wniosek postawić zupełnie ogólnikowo, jednej tylko rzeczy dotknąłem tj. prawa spadkowego, bo wiem Panowie od lat dwudziestu z własnego doświadczenia, gdy Wys. Sejm uchwalił zniesienie niepodzielnosci gruntów, że te dwa działy ustawodawcze są z sobą w nierozdzielny związek. Zakazać dzielić grunta włościańskie a nie zreformować prawa spadkowego, zdaje mi się, jest niemożliwym. Kto chce jednego musi dążyć do drugiego, i sądziłem, że potrzeba wskazać Rządowi, że w jednym i drugim względzie jest zmiana ustawodawcza konieczna; teraz proszę Panów, nasuwa się pytanie, czy jest na czasie, ażeby dzisiaj Wysoki Sejm uchwalił taką rezolucję, wzywającą Rząd. Ja sądzę i zdaje mi się, że wielu z Panów wie, że jest to najwyższy czas.

Minister rolnictwa od lat czterech nie tylko nosi się z myślą zrobienia w tym względzie przedłożenia, poparty przez posłów, nie tylko galicyjskich, ale wszystkich innych prowincji ale i te chęci swoje znakomicie przeprowadził w czyn, wzywał towarzystwa agronomiczne, wzywał sądy do dania mu o pini w tym względzie — a zatem czynność jest w tym kierunku rozpoczęta. — Ale minister może mieć także trudności, mogą być przeciwnie zdania, więc zdaje mi się, że jest rzeczą pożyteczną, a w dzisiejszych okolicznościach nawet rzeczą wskazaną, dobre chęci ministra poprzeć powagą Sejmu, powiedzieć mu: „My żądamy takiej ustawy, potrzebujemy jej — jeżeli stan włościański nie ma popaść w kompletną ruinę jest koniecznym, aby ta ustawa weszła w życie w jak najkrótszym czasie“. Wiemy Panowie, że z ogólnego stanowiska wolności, wszelkie ograniczenie może być wstrętnym, jednakże wolności bezwzględnej na świecie nie ma, i Sejm, który uchwalił, że rolnicy muszą posiadać dzieci do szkół, Sejm, który uchwalił że człowiekowi nie wolno pić wódki ile mu się podoba, może uchwalić, że w interesie kraju i stanu, nie wolno mu rozdrabniać gruntów do tego stopnia, aby z gospodarza

stał się proletaryuszem, aby kraj upadał a właściciel dawny stał się żebrakiem. Nie ta- je, że ustawa ta łatwą nie jest — przyznaję, że musi być bardzo wszechstronnie rozważoną, wiemy, że tej doniosłości ustawy nie dadzą się z rękawa wytrząść, ale zacząć Panowie potrzeba, trzeba rzecz wprowadzić na porządek dzienny, trzeba aby ludzie zaczęli myśleć, że tak jak dziś jest, być dalej nie może. Czy Rządowi powiedzie się wnieść taką ustawę, któraby zaraz przyzwolenie i zadowolenie u wszystkich uzyskała? Jakkolwiek przyznaję, że się spodziewam, bo Rząd robił studia, zasięgał zdania tych, którzy powinni być obznajomieni z tym przedmiotem, jednakże nie wiem; być może że to co Rząd wnieśli nie będzie odpowiadało wszystkim potrzebom i że komisya będzie musiała coś zreformować, coś zmienić, będzie musiała w tym względzie z Rządem się porozumiewać, i ze zgodą jego na tę zmianę pozwolić, ale czem prędzej to się stanie, tem większa nadzieja, że się przeceży stanie. — Jaka nowa Rada będzie? Czyż możemy wiedzieć, kto zasiądzie na ławach ministerjalnych? Jak długo ta Rada państwa, w której głosy polskie mają znaczenie, istnieje, zdaje mi się jest obowiązkiem Sejmu poprzeć działalność Rządu, i dać wskazówki, że taka zmiana jest konieczną i przyczynić się do tego, aby ta arcyważna dla kraju rzecz była przeprowadzoną i wedle potrzeb kraju rozstrzygniętą. Jak już pozwoliłem sobie nadmienić zaczynając moje przemówienie, Rada państwa nie będzie w stanie uchwalić całej ustawy w tym względzie — ona tylko to, co do niej należy, a mojem zdaniem przeważnie ustawę o prawie spadkowym, będzie miała do uchwalenia.

Resztę przekaże Sejmowi i wtedy Sejm będzie miał możność tę rzecz gruntownie rozebrać, zastanowić się nad nią i wedle potrzeb kraju załatwić. I dlatego ja bym bardzo prosił i przestrzegał, panowie, abyscie się nie dali odstraszyć, że to rzecz trudna, że trzeba by pierwej wszelkie szczegóły obmyśleć i wskazać całą ustawę. My zaczniemy teraz, a tamto się znajdzie; i nie powiedzą na nas, że „zanim słońce weszło, rosa o czy zjadła“.

Co do formalnego traktowania pozwalam sobie ze względu na ważność sprawy zaproponować wybranie nowej komisji złożonej z 12 członków i tej komisji przekazać tę sprawę do zbadania. (*Bravo i oklaski*)

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Prasa rossyjska i Bułgaria)

Ostatni zwrot rzeczy w Bułgarii — pisze *Fremdenblatt* — zwrócił na siebie w Rossyi baczną uwagę i wywołał obszerny komentarze i sądy. Przy tem wszystkim uderza silny kontrast, jaki zachodzi pomiędzy wywodami i ocenieniami oficjalnej prasy rossyjskiej, a skrajnymi organami panslawistycznymi. Te dzienniki rossyjskie, które zwykły być wyrazem opinii poważnych kół politycznych, zapatrują się na dokonane zmiany w Bułgarii zupełnie spokojnie i zachowują wielką rezerwę, starają

się zbadać istotne przyczyny tak niepomyślnego dla Rossyi zwrotu i godzą się z faktem dokonanym. Inaczej ma się rzecz z prasą skrajną i panslawistyczną, których re- miostem stała się zaciekle agitacja przeciw Austrii i Niemcom. Dzienniki tej kategorii zapuszczają się w najdziwniejsze i pełne fantazy wnioski w celu dociecia przyczyn zwrotu, który tak Nielitościwie pokrzyżował ich zamiary. I tak pisze pomiędzy innymi organ Aksakowa *Rus*: „Obecnie nie ulega wątpliwości, że dzięki intrydze austriackiej, obydwu stronnictwa bułgarskie, tudzież sam książę, z dobrej woli, czy też przymuszony, świadomie lub nieświadomie stał się narzędziem tych intryg, i że ostatecznie wypadki są zwycięstwem polityki austriackiej, a właściwie, wtargnięciem Austriaków do Bułgarii. Innymi słowy: kwestya wschodnia wehodzi odtąd w nową fazę, i z tego to ważnego punktu widzenia należy oceniać znaczenie przewrotów w Bułgarii. Odpowiednio do tego też Rossya, zdaniem naszym, powinna odtąd postępować. Kwestya bułgarska jest tylko częścią wielkiej kwestyi wschodniej. Rossya, na razie, może wstrzymać się od mieszania się w sprawy Bułgarii i oczekiwać rezultatów. Rossyi obojętne są interesa tego lub owego stronnictwa, dla niej drogą jest tylko Bułgaria i naród bułgarski. Z drugiej strony naród bułgarski nie solidaryzuje się ani z jednym ani z drugim stronnictwem, ani z liberałami, ani z konserwatystami, lecz tylko z Rossją, której jest wdzięcznym i do której ma niezachwiane zaufanie. Dlatego też każdy Bułgar, czy należy do konserwatywnych, czy liberalnych, jeśli intruguje przeciw Rossyi, jest nędznikiem i zdrajcą własnego narodu“.

Dziennik wiedeński, przytoczywszy powyższy ustęp, tak pisze:

„Zaciekłość i bezmyślność elaboratu Aksakowskiego nie potrzebuje komentarza. Zmiana rzeczy w Bułgarii i jednomyślny zwrot w usposobieniach stronnictw nastąpił bez niczyjej interwencji, bez niczyich intryg. Jeśli pomimo silnych i zupełnie zrozumiałych sympatyj, jakimi cieszyła się w Bułgarii Rossya, oswoobodzicielka tego kraju z pod panowania tureckiego, wszystkie stronnictwa w Bułgarii, wszyscy mężowie, ożywni szczerym duchem narodowym, stawili jednomyślny opór dążącym do zagarnięcia całej władzy generałom rossyjskim, to okoliczność ta jest jasnym dowodem, że ci właśnie generałowie byli istotnymi sprawcami ruchu antyrossyjskiego. Ich szorstkie, gwałtowne i despotyczne postępowanie, nawet wobec samego księcia, ich zachowanie się głęboko obrażające uczucia narodowe Bułgarów, były pierwszym i najgłówniejszym impulsem do przewrotu, dokonanego ostatnimi czasami. Przypominając te fakty, możemy przy tej sposobności tylko powtórzyć, iż ostatni zwrot w Bułgarii nie pozostaje w żadnym związku z jakąkolwiek akcją międzynarodową, i dokonany został bez udziału państw zagranicznych. Przytaczając wywody organu Aksakowa, szło nam przede wszystkim o dostarczenie nowego dowodu, w jaki to sposób Aksakow i jemu podobni umieją przekształcać fakta, gdy idzie o nastroszenie rossyjskiej opinii publicznej w duchu panslawistycznym“.

(Konferencya liberałów angielskich.)

Po konferencyi liberałów angielskich w Leeds, której szczegóły znane już są z poprzednich doniesień, wszyscy zgromadzeni delegaci stowarzyszeń liberalnych, przyjęli rezolucję, która wyraża surową baganę za wykluczenie a raczej niedopuszczenie deputowanego Bradlauga do obrad parlamentarnych Izby niższej. Ta sama rezolucya żąda zniesienia przysięgi parlamentarnej. Zgromadzenie uchwaliło nakoniec, ażeby przewodniczący i pięciu delegatów konferencyi wręczyło zapadłe uchwały kanclerzowi i prosiło go, żeby zechciał przyjąć deputację konferencyi. Tegoż dnia w wieczór odbyło się w ratuszu w Leeds rzeczywiste walne zgromadzenie liberałów. Przewodniczył tu John Bright, zaany ze swoich skrajnych dążeń. Z okazji wniosku sir W. Lawsona, ażeby wezwać rząd do wniesienia projektu ustawy, regulującej wybory według okręgów, miał Bright długą mowę o tym przedmiocie. Wspominał najpierw, że w dążeniu do reformy parlamentarnej nigdy nie ostygl i wyraził zadowolenie, że działalność liberałów pomimo złowróbnych przeprowadni stronnictwa przeciwnych, okazała się wielce skuteczną. Po reformach w reprezentacji narodowej przyszyły na porządek dzienny rozmaite inne reformy, a następnie wyszła na jaw sprawa irlandzka. Dla rozwiązania tej trudnej a pilnej sprawy wiele zrobiło stronnictwo liberalne, a mowca ubolewał tylko nad tem, że lud irlandzki sprowadzono na błędne drogi. Dowodził dalej, że rozszerzenie prawa wyborczego jest zadaniem nader łatwym. O wiele trudniejszym według Brighta byłby podział miejsc poselskich w Izbie niższej według nowych okręgów wyborczych. Rząd, zdaniem mowcy, powinien-

Z początku blada, nudna, monotonna i przepełniona reminiscencyami motywów Grala. W chwili jednak, kiedy po owych religijnych ceremoniach Parsifal i Gurnemanz w zachwycie podziwiają wdzik budzącej się do nowego życia wiosennej przyrody, pojawiają się świeże akordy tajemniczo-powabnej na tyle lekkich motywów słodko rozkołysanej melodyi. To cud wielkopiątkowy (*Charfreitagszauber*), oddanie w mowie tonów nastroju czarownej przyrody, wyidealizowane i w formie ujęte dźwięki arf eolskich. Jest to zachwycający moment muzyczny i jeden z najświetniejszych tryumfów wielkiego mistrza. — Parsifal udaje się wraz z Gurnemanzem i Kundry do Monsalvatu, przy czym następuje powtórzenie efektu przesuwanej dekoracji. Przed wejściem do świątyni dolatują tony pogrzebowego marsza. To Titurela chowają. Amfortas wzbraniał się od dłuższego czasu odświątynie świętego kielicha, a nieoglądanie Grala śmierć starca spowodowało. Rycerstwo zgromadzone w sali wzywa króla, by obowiązek swój spełnił. Lecz Amfortas nie chce być posłusznym wezwaniu, a w najwyższej rozpacz rozdziera szaty i błaga jak o łaskę najwyższą, by którykolwiek z rycerzy miecz w nieszczęsną ranę utopił i śmierć mu zadał. W tej chwili przystępuje Parsifal, a ostrzem włóczni dotknął rany, cudownie uzdrawia Amfortasa. Całe rycerstwo, wraz z Amfortasem, oddaje hołd Parsifalowi jako nowemu królowi Grala. Parsifal odświątynie kielich. Gral jasność do koła roztacza, a święta gołębicą unosi się nad głową Parsifala.

Podniosłem już wszystkie wybitniejsze momenta muzyczne Parsifala. Pozostaje mi jeszcze wypowiedzieć sąd mój o całości. Pod względem doskonałości instrumentacji orkie-

strowej, przewyższa Parsifal wszystkie inne opery Wagnera i w ogóle wszystko, co w tym kierunku działo w sztuce. Co do motywów, nie dorównuje on w ogólności pięknościom Lohengrina, z wyjątkiem niektórych momentów muzycznych, natomiast jest charakter muzyki o wiele sympatyczniejszy jak w „Pierścieniu Niebelunga“. Z drugiej jednak strony uderza w Parsifala, w porównaniu z Niebelungami, pewne wyczerpanie się, brak inwencji, którego przedtem u Wagnera dostrzedz nie było można. Widać to jest szczególnie w akcie trzecim, którego muzyka, z wyjątkiem t. z. „Wielkopiątkowego czaru“ jest pełna reminiscencyj i pozbawiona świeżości i siły. Czuć tu wyczerpanie się twórczości i wiekiem spowodowane osłabienie geniuszu. Pomimo tego jednak, znakomite piękności, jakie Parsifal posiada, tworzą zeń operę ze wszech miar świetną, której powodzenie na wszelkich scenach europejskich może być uważane za zapewnione. Niezaprzeczenie jednak wymagałaby ta rozwickła opera bardzo znacznych skróceń. Gdyby niezmiernie nużące i długie opowiadania i nauczania Gurnemanza w pierwszym i trzecim akcie, podobnież część wielkiej sceny Parsifala z Kundry w drugim akcie, znacznie obcięto, to wrażenie całości zostałoby znakomicie podniesionem. Zdanie moje o stylu muzycznym opery już podałem, jest to bowiem w zupełności styl Niebelungów, z tym wyjątkiem, że śpiew choralny napowrót jest wprowadzony, co z zadowoleniem skonstatować mi przychodzi. Podnieść tu jeszcze muszę, że w zastosowaniu motywów kierujących, wpada Wagner często w przesadę. Motywa te w wielu wypadkach nie są już weale muzycznym naszkicowaniem pewnych momentów dramatu,

polegającym na zbliżeniu między efektem muzyki a owym dramatycznym motywem, lecz dziwną personifikacją muzykalną osób, jakoteż rozmaitych idei i przedmiotów. Każdego musi zafrapować, że p Wolzogen w swoim podręczniku tematowym mówi o pojedynczych motywach kierujących, zupełnie jak o żyjących, konkretnych, w akcji dramatycznej współdziałających istotach. Jest to jednak całkiem w duchu Wagnera. Przytoczę jeden przykład. Kiedy w pierwszym akcie Gurnemanz opowiada, jak Klingsor porwał świętą włócznię Amfortasa, pojawia się w orkiestrze t. z. „motyw włóczni“ i zostaje pochłonięty przez „motyw Klingsora“. Tego rodzaju proceder muzyczny niezmiernie często się powtarza. Za pomocą podobnych środków dochodzi istotnie Wagner do oddania w tonach akcji dramatycznej, lecz w sposób sztuczny i wręcz niemuzyczny. Motywa i ich kombinacje oddają muzykalnie akcję dramatu, jednak nie na zasadzie pokrewnego charakteru obu składników, lecz jedynie dlatego, bo owe motywa tak a nie inaczej nazwano. Gdzie myśl, mająca być odtworzoną w tonach, jest czemś dla muzyki zupełnie obcym, jak to ma miejsce w powyższym przykładzie, tam tendencya przeprowadzenia zgodności między dramatem a muzyką jest nie na swoim miejscu. Muzyka staje się sifyronowym dramatem, którego odczuć niepodobna, zrozumieć zaś można tylko na podstawie osobnego klucza. Żeby stworzenie podobnych łamigłówek muzycznych miało być szczytem doskonałości, w to niepodobna mi uwierzyć.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

LEON PINIŃSKI.

by traktować te kwestye oddzielnie. W najbliższej sesji, bil reformy wyborczej mógłby być załatwiony razem z bilem reformy administracji municypalnej Londynu. Bright wezwał stronnictwo liberalne, ażeby całe swe zaufanie pokładać w obecnym rządzie. I pełnym patryotyzmem pierwszym jego ministrze, nie rozdzwajało się dla drobnych nieporozumień. Nakoniec zwrócił uwagę na stosunek pomiędzy obu Izdami parlamentu. Po rozwiązaniu kwestyi reformy wyborczej iść będzie o to, w jaki sposób zażegnać wieczny spór pomiędzy Izłą lordów a izbę gmin. Spór ten jest, niebezpieczny i upokarzający dla obu Izb. Jeżeli w ogóle, zdaniem mowy, druga, dziedziczna Izba może być potrzebna, to w każdym razie powinno jej być wolno raz tylko odrzucać każdy wniesiony doń projekt, ale powinna być zmuszona przyjąć go, skoro wejdzie po raz drugi na stół Izby. Mowę swą zakończył Bright zdaniem, że dziedziczne i nieodpowiedzialne ciało prawodawcze w kraju wolnym, nie może być instytucją trwałą.

(Eksplacyjna cerkiew w Petersburgu).

Do Wiener Allg. Ztg. piszą z Petersburga 18 października:

Dzisiaj odbyło się nakoniec po dwakroć odkładane uroczyste założenie kamienia węgielnego pod cerkiew „Zmartwychstania Chrystusa“, na miejscu, gdzie zginął car Aleksander II. Program tej uroczystości trzymany był w wielkiej tajemnicy, i dopiero na ośmnaście godzin przed samą uroczystością pozwolono ogłosić ten program w dziennikach. Mimo tego jednak wielkie tłumy ludu zgromadziły się bardzo rano około katedry kazańskiej. Nie potrzeba nadmienić, że zwłaszcza wobec świeżych enuncyacji terrorystycznej prasy nie brakło tam licznych zastępów wojska, a jeszcze liczniejszych policyj, żandarmerji, tajnej policyj i „ochrony“.

O ósmej z rana zaczęło się we wszystkich kościołach nabożeństwo żałobne za cara Aleksandra II, a o jedenastej wyruszyła wspaniała procesja z katedry kazańskiej na miejsce uroczystości. Przed duchownymi kroczyli kościelni śpiewacy w czerwonych złotem bramowanych galowych uniformach. Przy uroczystości był obecny car z całą swoją rodziną, wszyscy urzędnicy dworu, ministrowie, dyplomaci, deputacye szlacheckie, ziemstw i gminy Petersburga, stanu kupieckiego itd., co wszystko wynosiło przeszło dziesięć tysięcy ludzi.

O samej ceremonii niewiele da się powiedzieć. Car złożył medal pamiątkowy i monety z czasów panowania Aleksandra II w przygotowanym na ten cel wyłobieniu, poczem architekt Parland podał mu pierwszy kamień dla zakrycia otworu. Następnie przystąpili inni członkowie rodziny cesarskiej i według wskazówek architekta na pierwszej granitowej podwalinie przez cara położonej, złożyli opatrzone swojemi imionami wyłancane cegły. Na tem zakończyła się ceremonia a car po śniadaniu familijnem, w pałacu odjechał do Gatchyny.

KRONIKA

— **Mianowania w c. k. armii.** Generał fmp. Karol br. Vlasits, komendant 21 brygady jezdnej, mianowany komendantem lwowskiej dywizji jazdy; generał major Karol br. Lassolay, komendant 11 brygady jezdnej, komendantem jarosławskiej dywizji jazdy, z zatrzymaniem na razie dotychczasowego stopnia.

Generał major Karol Ruiz de Roxas, komendant 6 brygady jezdnej mianowany komendantem 33 dywizji pieszej; generał major Antoni Mayer Montearabico, komendant 19 brygady pieszej, komendantem 1 dywizji pieszej, a generał major Leopold ks. Croy, komendant 57 brygady pieszej, komendantem 30 dywizji pieszej; trzech ostatnich z zatrzymaniem na razie dotychczasowego stopnia.

Mianowani dalej pułkownicy: Karol Fischer, ze sztabu artylerji, dyrektor artylerji 12 korpusu, komendantem 31 brygady pieszej; Franciszek Holbein-Holbeinsberg, nadliczbowy w pułku dragonów nr. 10, komendantem 6 brygady jezdnej, przyczem oznajmiono mu został wyraz Najw. uznania znakomitej służby; Daniel Ehn, komendant pułku dragonów nr. 10, komendantem 11 brygady jezdnej; Maksymilian Rakasovic-Savodol, komendant pułku pieszej nr. 70, komendantem 39 brygady pieszej; Fryderyk Hotze, komendant pułku pieszego nr. 75, komendantem 16 brygady pieszej; Jan Hannbeck, komendant pułku pieszego nr. 56, komendantem 18 brygady pieszej; Henryk Pelikan, komendant pułku pieszego nr. 9 komendantem 54 brygady pieszej i Wilhelm Gradl, komendant pułku ułanów nr. 7, komendantem 21 brygady jezdnej; wszyscy wymienieni z zatrzymaniem na razie dotychczasowych stopni.

Pułkownik Michał Trapsia, komendant pułku artylerji pol. nr. 2, mianowany dyre-

ktorem artylerji 12 korpusu i przeniesiony jednocześnie do sztabu artylerji.

Komendantami pułków mianowani pułkownicy: Adolf Kirsch, pułku pieszego nr. 56, i Emil Anders, pułku pieszego nr. 9; oraz podpułkownicy: Karol Gilsa, pułku ułanów nr. 13 i Juliusz br. Boyneburgk, pułku ułanów nr. 7.

Generał major Julian Krynicki, komendant 32 dywizji pieszej, na podstawie superarbitru, jako inwalid przeniesiony w stan spoczynku, otrzymał przy tej sposobności charakter feldmarszałka porucznika *ad honores* z uwolnieniem od taksy.

W końcu podpułkownik Fryderyk Prawda, ze sztabu artylerji, szef sztabu gen. 31 dywizji pieszej, przeniesiony do pułku pieszego nr. 57; zaś pułkownik pułku pieszego nr. 45 Józef Adam, na podstawie superarbitru, jako inwalid, przeniesiony w dobrze zasłużony stan spoczynku.

— **Najj. Pan** raczył najmiłościwiej udzielić ze Swej prywatnej szkatuły gminie Tartaków, w powiecie sokalskim, na budowę szkoły zapomogi w kwocie 100 zł.

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się jutro, we czwartek, o godzinie 6 wieczorem. Na porządku dziennym między innymi: wybory delegatów Rady do zastępstwa gminy w wyborze członka rady nadzorczej towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie oraz do komisji wyborczej dla wyborów uzupełniających do Izby handlowo-przemysłowej; wnioski w sprawach fundacyj Agnieszki Garamowej, Alojzy Ziętkiewiczówny i Antoniego Chylińskiego, oraz względem wyjedynania uwolnienia uczniów szkoły realnej od opłaty na środki naukowe.

— **Za spokój duszy** s. p. Henryka Schmitta, odbyło się dziś rano staraniem redakcyi *Gaz Krak.* żałobne nabożeństwo w kościele OO. Kapucynów w Krakowie.

— **W kasynie miejskiem** odbędzie się w najbliższą sobotę koncert instrumentalno-wokalny z bardzo urozmaiconym programem, urządzony staraniem towarzystwa śpiewackiego *Lutnia*, dla członków kasyna. Wstęp jak zwykle. Lista otwarta. Początek z uderzeniem godziny pół do 8 wieczór.

* **Przestroga.** C. k. policja ostrzega publiczność, że powien młodzieniec wyłudza datki na mocy podrobionych kart wizytowych księdza Michała Olendera, które wypełnia piśmenną rekomendacyę teżoż.

— **Bardzo cenny zabytek** z czasów przedassyryjskich odkryty został przez inżyniera niemieckiego p. Humanna nad górnym Eufratem. Jest to kolosalna płaskorzeźba, przedstawiająca polowanie na lwy. Zabytek ten wkrótce przywieziony będzie do Berlina.

— **W kopalni węgla** Barnsley, w Anglii, dnia 20 b. m., skutkiem wybuchu gazów ziemnych, 20 górników utraciło życie.

— **Oryginalne oszustwo.** Młody Amerykanin pewien w krainie Connecticut, w Stanach Zjednoczonych, wynalazł rodzaj oszustwa, który ma wszelkie prawo do i oryginalności. Izaak Lockwood — tak się nazywa „wynalazca“ — był jubilerem w New-Haven, a ponieważ fortuna stale odwracała się od niego, postanowił zdobyć ją sobie przebojem. Rozesał tedy do urzędników wszystkich amerykańskich i angielskich banków odezwe tej treści, iż mianowany został wykonawcą testamentu pewnego dzikawa, który zapisał sumę 4 milionów franków na „fundusz ratowania honoru urzędników bankowych, którzy się dopuścili defraudacyi“. Wzywał więc wszystkich nierzetelnych kasjerów, którzy szczerze pragną poprawić się, ażeby ile możności najrychlej podali mu wysokość sprzeniewierzonej przez nich sumy, oraz sposób, w jaki popełnili defraudacyę, zapewniając ich, że bezwzględnie przesła każdemu tyle, ile mu brakuje w kasie. Jakoż ze wszystkich stron nadchodziły listy, które przენiewierczonych kasjerów oddały całkowicie w moc Lockwooda, a ten zamiast obiecanych pieniędzy przysłał każdemu z nich oznajmienie, iż tylko za złożeniem takiej a takiej kwoty — będzie miłczał. Tym sposobem sprytny szalbierz zebrał w krótkim czasie znaczny majątek. Znalazł się jednak w końcu pomiędzy wywiezionymi w pole defraudantami jeden, który groźbą Lockwooda przywieziony do rozpaczy, wyznał winę swoją szefowi banku, a ten zwrócił uwagę policyi na tę sprawę szalbierczą.

— **Porwanie dziecka.** Na porządku dziennym kroniki paryskiej jest obecnie tajemniczy wypadek porwania siedmioletniej dziewczynki. Ładne to dziecko, o blond włosach i ciemnych oczach, było córką wdowy, dość majątnej, która oddawała się wyłącznie jej wychowaniu. Od pewnego czasu matka zauważała, że niezajomy jakiś mężczyzna jak cień nieodstępny pojawiał się za nią na ulicy, ilekroć wyszła z dzieckiem swoim na przechadzkę. Raz nawet przystąpił do niej podczas ulewnej deszczu i ofiarował jej swój parasol, który ona z podziękowaniem przyjąła. Zaprzęszłej niedzieli znowu zbliżył się do niej z prośbą, ażeby mu pozwoliła zaprowadzić dziecko do cukierni i kupić mu ciastek. Od tej chwili dziewczynka znikła bez wieści. W cukierni nie widziano ani jej, ani tajemniczego

owego mężczyzny, natomiast z dochodzeń policyi, okazało się, że jegomość jakiś, którego opis zgadza się z powierzchownością tajemniczego mężczyzny, z dziewczynką siedmioletnią odjechał nocnym pociągiem z Paryża w kierunku wschodnim, zaopatrzony się dla siebie i dziecka w bilety jazdy do Petersburga. Biedna matka pogrążona jest w największej rozpacz. Wspaniałomyślna osoba pewna z arystokracji francuskiej wyznaczyła 10.000 franków nagrody dla tego, kto zdoła odkryć ślad porwanego dziecka.

— **Szczegółami tragicznego wypadku,** którego ofiarą padł 29-letni Stefan hr. Batthyanyi w Temeszwarze, zastrzelony, jak wiadomo, w pojedynku z adwokatem dr. Rosenbergiem, przepełnione są ostatnie dzienniki. Sprawa była istotnie tego rodzaju, iż oryginalnością i drastycznością stosunków przypomina chyba osnowę francuskich dramatów „sensacyjnych“. Dr. Rosenberg, adwokat, izraelita, w miesiącach letnich b. r. starał się o rękę 19-letniej panny Ilony Schossberger de Torna, nie pozyskał sobie jednak przychylności jej rodziców. Sama panna odwzajemniała jego miłość, jakoż młodzi kochankowie postanowili wziąć potajemnie ślub, który dał im według obrządku mojżeszowego rabin w Marienbadzie, podczas pobytu rodziny Schossbergerów w tem mieście. Po akcie ślubnym dr. Rosenberg odprowadził swoją małżonkę do domu jej rodziców, którzy zrazu przyjęli fakt dokonany jakoby bez urazy i przyrzekli dać dodatkowo swoje przyzwolenie, a może nawet dali już to przyzwolenie, gdyż dzienniki stołeczne ogłosiły były wówczas następujące wiadomości: „Panna Ilona Schossberger zaręczyła się z drem Juliuszem Rosenbergiem“, i nikt ogłoszeniu temu nie zaprzeczył. Wkrótce atoli rozesała się wieść, że rodzice panny przekonawszy się na podstawie informacyi u znakomitych prawników i teologów, iż według prawa węgierskiego związek małżeński, zawarty za granicami kraju bez zapowiedzi i przyzwolenia rodziców, przez córkę nieletnią, jest nieważny, zerwali zupełnie stosunek z Rosenbergiem i wyjechali z córką swoją za granicę. Później dowiedziano się, że Ilona Schossberger zaręczyła się z młodym hrabią Stefanem Batthyanyi, synem hrabiego Zygmunta, w Wiesbaden, dokąd też pospieszył dr. Rosenberg osobiście i stwierdziwszy prawdziwość doniesienia, wzywał „narzeczonego swej żony.“ Zebrany w Peszcie sąd honorowy orzekł przed kilku dniami, iż obie strony posiadają warunki rozstrzygnięcia tej sprawy w sposób ryerski. Codziennie można było w dziennikach węgierskich czytać polemikę dr. Rosenberga z przyjaciółmi hr. Batthyanyiego, który zrazu niechęcią był przyjął pojedynku z Rosenbergiem. Jeszcze polemika ta nie ustała, gdy pojawiło się oficjalne doniesienie o ślubie hrabiego z panną Iloną Schossberger i o zamierzonej podróży poślubnej nowożeńców do Włoch. Zdaje się, że już w tej podróży hr. Batthyanyi wyczytał w dziennikach publiczne wyzwanie go na pojedynek przez Rosenberga i powrócił natychmiast do stolicy, a przedwczoraj rano w lasku pod Temeszwarem w wiadomy krwawy sposób rozegrał się ten dramat.

— **Letarg.** Z Mszany czeskiej pod Mielnikiem donoszą: Chowano tu w zeszłym tygodniu umarłego. Na ementarzu spostrzegł ksiądz, że kapa, wystająca z trumny, porusza się; kazał więc natychmiast odbić wieko. Za ledwie to się stało, mniemany zmarły podźwignął się i usiłował wstać. Obecni zaczęli krzyczeć w przerażeniu i uciekać, pozostali tylko odważniejsi z księdzem, którzy biednego chorego, w ostatniej już chwili ocalałego od okropnej śmierci, zanieśli do domu. Przywołany lekarz oświadczył, że człowiek ten wkrótce odzyska zdrowie.

— **Wypadek w cyrku.** Przed kilku dniami widowiska groźnego wypadku był cyrk w Londonderry w Irlandyi. Podczas przedstawienia na którem znajdowało się około 1500 osób, runęła galerja właśnie w chwili, kiedy na środek areny wytoczono klatki z lwami i tygrysami i jeden z pogromców rozpoczął miał popis z temi zwierzętami. Powstał okropny popłoch, dzięki jednak przytomności kilku osób oraz służby cyrkowej skończył się na lekkim skaleczeniu kilku kobiet i dzieci.

Notatki literacko- artystyczne.

(β) **Mickiewicz w Wilnie.** Życie i poezya, przez Józefa Treliaka, Lwów, 1884, tomów 3. — Czytelnicy nasi, znają już powyższą pracę p. Treliaka, z odcinków *Gaz. Lwow.* i ze szpalt *Przewodnika*. Obecnie, rozproszone jej kartki, zostały przez autora pobierane i w edycyi książkowej, idą ponownie w świat, jako opowieść o młodości naszego wieszczka, o którym słusznie ktoś powiedział, że w jego życiu nie ma tak drobnego szczegółu, któryby nie budził najwyższego interesu. Nie naszą rzeczą — zwłaszcza że snadno posądzić by nas można o stronnicość — spiewać pochwały autorowi. Nie możemy jednak nie przytoczyć tego co o pracy p. Treliaka piśszą inni najkompetentniejsi w tym względzie.

Pierwsze tu słowo należy się Odyńcowi, jako przyjacielowi Adama. Sądziwy poeta w liście wystosowanym do autora niniejszej wzmianki, odzywa się o pracy p. Treliaka, jak następuje: „Jeżeli pan znasz p. Treliaka, proszę mu wysokić moje poważanie i najżyczliwsze pozdrowienie oświadczyć. Wszystkie jego biograficzne szczegóły o Adamie, tętną taką miłością przedmiotu, taką sumiennością w opracowaniu i takim zapomnieniem autora o sobie, że we wszystkich dawnych kolegach i przyjaciół Adama filarecką ku niemu obudzają życzliwość.“ Nestor zaś naszych powieściopisarzy, J. I. Kraszewski, również w prywatnym liście, taką wzmiankę o dziele autora zamieszcza; „Czytam Treliaka o Mickiewiczu, bardzo dobra rzecz; starannie, rozumnie i pięknie napisana.“

* * *

—β— **Domowy poradnik lekarski,** przez dr. Jana Stellę — Sawickiego, Lwów, 1883. — Pożyteczne to dzieło, wyszło świeżo nakładem „Macierzy Polskiej“ jako jedenasta z kolei książeczka w szeregu wydawnictw tej instytucyi. „Poradnik“ odznacza się jasnością wykładu i z niemałą korzyścią służyć może jako informator w wypadkach nagłych chorób lub skaleczeń, zwłaszcza, że z całą dokładnością objaśnia czytelnika, gdzie kończy się zadanie domowego leczenia a gdzie należy szukać pomocy lekarza. Obok powyższych zalet, książeczka p. dr. Sawickiego zaleca się jeszcze nadzwyczajną taniością. Cena jej, oznaczoną została przez radę „Macierzy“ na 10 centów, co umożliwia każdemu jej nabycie i szerokie rozpowszechnienie wśród ludu, gdzie liczne guśta i zamawienia chorób, które dzieło to zbija, tak głęboko dotąd niestety są zakorzenione.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Wiedeń, 19 października

(Korespondencya *Gazety Lwowskiej*).

Jak już *Gazeta* doniosła, otrzymał p. Władysław Baworowski na pół roku koncesyę na przedsięwzięcie prac wstępnych dla zbudowania lokalnych dróg żelaznych z Czortkowa albo z Kopeczynie z jednej strony na Janów, Trębowłę i Mikulińce do Tarnopola, z drugiej strony na Jezierzany i Borszczów do Uścia Biskupiego. Projekt p. Baworowskiego przedstawia się jako wariant projektu, na który już w maju otrzymał koncesyę p. August Starzeński; szczególnie linia z Tarnopola do Kopeczynie albo Czortkowa idzie całkiem równolegle z linią projektowaną przez p. Starzeńskiego z Tarnopola na Chorostków. Nieco więcej różni się od projektu p. Starzeńskiego linia z Kopeczynie lub Czortkowa do Uścia Biskupiego; ostatecznie jednak co do obu linii projektu pp. Starzeńskiego i Baworowskiego nawzajem się wykluczają pod względem wykonania. Niewykluczona pozostałaby tylko w projekcie p. Starzeńskiego linia z Czortkowa na Jagielnicę i Tłuste do Zaleszczyk. Wraz z koncesyą, którą dawniej już otrzymało było Towarzystwo kolei Karola Ludwika na zbudowanie drogi żelaznej z Tarnopola do Chorostkowa, jest to już piąty projekt podolskich kolei lokalnych. Koncesya rzeczonoego Towarzystwa, ile nam wiadomo, już wygasła. Towarzystwo nie uczyniło z niej użytku, bo chodziło mu o łączność z koleją Podkarpacską, której Chorostków nie daje; Ministerstwo handlu atoli nie mogło udzielić Towarzystwu temu koncesyi na linię, któraby wiązała jego kolej ze skarbową koleją Podkarpacską, bo Towarzystwo, będąc w posiadaniu takiej łączności, nie miałoby naturalnie nie pilniejszego, jak sprowadzić ruch przewozowy z kolei Podkarpackiej na swoją linię. Pozostają więc niewygasłe jeszcze cztery koncesye. Dotychczas każdy nowy projekt witaliśmy sympatycznie, bo nie wchodziły z sobą w rywalizacyę, lecz owszem uzupełniały się w jedną różnie rozgałęzioną wielką sieć kolei lokalnych; dziś zaczynamy obawiać się o losy projektów pod względem ich wykonania. *Wiele Köche verderben den Brei...*

Ministerstwo handlu w ostatnich czasach pozatwierdzało operaty dyrekcji budowli skarbowych dróg żelaznych co do służby dozorczej na ogniach kolei Podkarpackiej z Grybowa do Zagórza i z Stanisławowa do Husiatyna, tudzież na odnodze z Żywca do Zwardonia. Służba ta, zastósowana do charakteru normalnej kolei drugorzędnej, będzie ograniczona do najniezbędniejszej potrzeby. Dozorów właściwych będzie niewiele, budniwy tylko na przejazdach, gdzie linia kolejowa krzyżuje się z gościńcami; obsługa baryer po części kobietom będzie powierzona. Położenie domków strażniczych będzie jednak takie, żeby można użyć ich później do utworzenia przystanków, jeżeli liczba pociągów, która z początku będzie bardzo mała, z czasem się powiększy. — Dostawę progów dębowych na mosty dla odnog z Żywca do Zwardonia (120 metrów

kubicznych) i z Skawiny do Suchy (100 metr. kub.) otrzymał Dawid Tannenbaum jako najtańszy oferent.

Dla adjectentów požądane będą wiadomości, że nowe przystanki utworzone być mają na kolei Karola Ludwika w Podhorcach (między Podzamczem a Barszczowicami) i na c. k. kolei Naddniestrzańskie w Hubiczach (przy budce 7a na odnodze borysławskiej). Niewielkie koszty utworzenia przystanku w Hubiczach pokryć mają sami interesenci; pociągi tutaj tylko warunkowo zatrzymywane się będą. Utworzenie obu przystanków już zatwierdzone.

Ważne dla miasta Brodów urządzenie przedsięwzięcie kolei Karola Ludwika wspólnie z firmami brodzkimi, prowadzącymi handel eksportowy zbożem rosyjskim. Na wzór spichlerzy kolejowych w Podwoleńskich, które im świetniejsze wydają rezultaty dla handlarzy tamtejszych i dla rzeczonoj kolei tem więcej rolnikom galicyjskim dają się we znaki, zbudowane być mają spichlerze na stacji kolejowej w Brodach z wszelką wygodą pod względem kombinacji torów kolejowych szerokości austriackiej i rosyjskiej. W spichlerzach tych zboże rosyjskie będzie czyszczone tak, żeby mogło wystąpić do skutecznej konkurencji na targowisku powszechnem. Ułatwienia taryfowe dla wywozu do Prus dokonają reszty i tak rozwinię się w Brodach handel zbożem rosyjskim na wielką skalę. Sprawa ta nie była bez trudności. Stacja kolejowa w Brodach bowiem nie jest tak wielka, żeby mogła odstąpić grunta pod spichlerze. Trudność tę pokonano w ten sposób, że przedstawiono rozszerzenie stacji za nieodzwonne. Rzecz dojrzała już w tym stopniu, że niebawem rozpocznie się budowa spichlerzów, jeżeli może już się nierozpoczęła. Nowa to dla Galicyi wskazówka, że w podźwignieniu, a raczej w stworzeniu krajowego przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego powinna szukać zbawienia ekonomicznego.

D. n
JÓZEF GLINKIEWICZ.

OSTATNIA POCZTA

Na wczorajszym posiedzeniu Delegacji austriackiej, jak o tem doniósł telegram umieszczony w części wczorajszego nakładu, przedłożono budżet wspólny, podług którego po odliczeniu pokrycia w kwocie 3,136.055 złr. wynoszą potrzeby zwyczajne 106,997.947 złr., a nadzwyczajne 8,172.922 złr. Zwyczajne potrzeby w budżecie wojskowym wynoszą 103,763.944 złr., a nadzwyczajne 8,120.672 złr., pokrycie wynosi 254.886 złr. Po odliczeniu czystej zwyczajnej z cel i opłat w kwocie 17,063.070 złr., zwyczajne potrzeby wynoszą 89,934.877 złr. Z potrzeb nadzwyczajnych budżetu wojskowego przypada 7,307.000 złr. na prowincje okupowane.

Delegacja austr. wybrała ks. Czartoryskiego 35 głosami przewodniczącym. Siedemnaście kartek oddano próżnych. Ks. Czartoryski zaznaczył przedewszystkiem w przemowie niezaprzeczony fakt, że wszystkie ludy pragną pokoju i wszystkie rządy liczą się z potrzebą pokoju. Delegacja może więc przy obradach nad budżetem wojskowym uwzględnić stan finansów państwa. Mowa zwraca uwagę, że przywrócenie równowagi w budżecie staje się coraz niezbędniejszem. Nie należy jednak z drugiej strony ludzi się zapewnieniami pokojowi, ale uchwalili należy to, co jest niezbędnie potrzebne, aby monarchia była na wszelki wypadek przygotowana, i aby mogła w danym razie stanąć w obronie honoru, interesów i praw swych ludów. (Okłaski).

Zadne mocarstwo nie może obejść się bez wewnętrznej jedności i zgody, dlatego też instytucja Delegacji musi być szanowaną, ponieważ umożliwia ona braterskie i harmonijne działania z ludem węgierskim na korzyść państwa i jedności monarchii.

Ks. Czartoryski zakończył swą przemowę okrzykiem na cześć Najj. Pana, który w ojcowski sposób stara się o to, aby każdemu z ludów, pod berłem Jego zostających, zachować przynależne mu prawa. (Brawo i entuzjastyczne okrzyki: Niech żyje!).

Hr. Hohenwart wybrany został wiceprezesem 28 głosami; Coronini otrzymał głosów 24.

W tych dniach już, jak donosi Fremdenblatt — ukaże się w Dzienniku rozporządzeń wojskowych awans listopadowy. Dalej pisze Fremdenblatt: „Ważną wiadomość przynosi najnowszy numer Dziennika rozporządzeń wojskowych. Najj. Pan zezwolił na połączenie pułków kawalerji, znajdujących się w obrębie I i XI korpusu (krakowskiego i lwowskiego) w dwie osobne dywizje kawalerji. Zarazem zostali mianowani komendantami tych nowosformowanych dywizji kawalerji generał porucznik baron Vlasits i generał major baron Lasallaye. Zarządzenia jakiego oczekiwano od dawna w kołach woj-

skowych i uznano je jako konieczne. Spodziewano się nawet, że nastąpi to w szerszym rozmiarach. Z ograniczono się obecnie na sformowaniu tylko dwóch dywizji kawalerji, powodem tego jest to, iż nie chciało zbytnio obciążać budżet, uczyniono więc, co wydawało się być na razie najpotrzebniejszem i pozostawiono w zawieszeniu kwestję sformowania dalszych dywizji kawalerji.“ Nowo sformowane dywizje kawalerji obejmują ogółem dziesięć pułków. Dywizja I korpusu (sztab w Jarosławiu), do której należą 11 i 14 brygady kawalerji w Tarnowie i Przemysłu, obejmuje pułki dragonów nr. 6 i 11, tudzież pułki ułanów nr. 1 i 3. Należąca do korpusu XI dywizja kawalerji obejmuje 20 brygadę z pułkami ułanów nr. 8 i 11, tudzież 21 brygadę z pułkiem dragonów nr. 10, pułkiem huzarów nr. 16 i pułkiem ułanów nr. 4.

Według informacji Presse, instytucja inspektorów przemysłowych zostanie powołaną do życia z dniem 1 stycznia 1884 r. Mianowanie trzynastu inspektorów nastąpi w grudniu. Na pokrycie wydatków połączonych z tą nową instytucją zostanie wstawionych do przyszłorocznego budżetu 70 000 złr.

W Litomierzycach odbył się d. 21 b. m. wiec włościański, na który zgromadziło się sześćset gospodarzy niemieckich z Czech i nader znaczną liczbą gości.

Członek wiecu Mauder, omawiając polityczne stosunki, gorąco przemawiał za narodowym rozdziałem Czech i postawił wniosek, aby zgromadzenie uchwaliło rezolucję oświadczającą, iż wiec zajmuje wyraźnie stanowisko w duchu narodowo-niemieckim. Rezolucja została jednogłośnie przyjęta; poczem Krepak zabrał głos w sprawach gospodarczych, występując ostro przeciw agraryjnej polityce „feudalów“. Rezolucja, którą uchwalili wiec na jego wniosek brzmi: W stosownem niżeniu podatku gruntowego, w zaprowadzeniu sprawiedliwiej progresywnych podatków dochodowych, oraz w ustanowieniu pewnego wolnego od podatków minimum środków do życia, widzi wiec skuteczny środek do podniesienia stanu włościańskiego. Rezolucja ta przeszła jednogłośnie.

Przyjęto również wniosek o zwołanie ankiety, w celu zaradzenia szkodliwym wpływom fideikomisów na drobną własność ziemską.

Biuro Reutersa donosi, że między Stolicą świętą a Prusami zawarta być ma konwencja, na podstawie której polepszą się stosunki bez wniesienia nowej ustawy kościelnej. Konwencja ta przyczyniłaby się również do załatwienia sprawy osieroconych biskupstw. Przypuszczają, że kardynał Ledóchowski nie powróci do Poznania.

Kuryer Poznański zamieszczając powyższą wiadomość, pisze od siebie: Jaki obrót wzięły rokowania ze Stolicą świętą — nie wiemy. Tyle wszelako powiedzieć możemy, że Jego Eminencja dotąd nie zrezygnował, chociaż gotów byłby to uczynić, gdyby przywrócenie pokoju takiej ofiary z Jego strony wymagać miało.

O misji Mukhtara baszy donosi Neue fr. Presse na podstawie informacji zasięgniętych „z wiarogodnego źródła“. Mukhtar otrzymał od sultana polecenie, a to mniej więcej w tym czasie, w którym odbył się zjazd w Kopenhadze. Rokowania zawiazane i przeprowadzone przez Mukhtara, nie miały na celu przyłączenia Turcji do niemiecko-austriackiego przymierza, lecz tylko upewnienie się, że Turcja może liczyć na dyplomatyczne i moralne poparcie mocarstw nadających obecnie ton polityce europejskiej. Mukhtar podniósł to zwłaszcza, że gdy z pewnej strony okazują wiele poślizgnięć wobec tych państw, na których z mocy traktatu berlińskiego ciąży pewne zobowiązania, Turcja w podobnych wypadkach naciskana jest w sposób bezwzględny. Przytem wskazał na sytuację w Armenii i Egipcie i prosił o poparcie państw kontynentalnych na wypadek, gdyby zwrócono się do WPorty z żądaniem, które musiałby jeszcze bardziej osłabić państwo tureckie. W Wiedniu Mukhtar miał kilkakrotnie konferencję z hr. Kalnokym. Wystawnik sudański opuścił stolicę austriacką bardzo zadowolony z rezultatu swej misji i wyraził przekonanie, że misja ta utoruje drogę do trwałego i przyjaznego stosunku pomiędzy Wiedniem i Konstantynopolem.

O otwarciu ponownem Izby francuskiej, które miało nastąpić wczoraj, dziś zapewne doniesie telegram. Z wiadomości podanych przez korespondentów paryskich, zasługuje na wzmiankę, że Izba przy otwar-

ciu miała najpierw przystąpić do obrad nad budżetem na r. 1884, donoszą jednak, że komisja budżetowa nie ukończyła swej pracy, że zatem inna sprawa zważyła się o porządku dziennym w pierwszych dniach sesji parlamentarnej.

Do Nat. Ztg. donoszą, że deputowany Gatinau, przewodca ultraradykalnej frakcji, wydał w przeddzień otwarcia Izby odezwę, w której wzywa swoje stronnictwo do walki przeciw gabinetowi, ale na polu polityki zagranicznej. Twierdzi, że Ferrer miał w swych mowami w Rouen i Hawrze odwrócić uwagę kraju od spraw polityki wewnętrznej i skierować ją na wewnętrzne, opozycja zatem powinna obracć za pole do walki sprawę Tonkinu, ażeby sparaliżować zamiar gabinetu.

W Paryżu obudziła zajęcie świeżo wydana broszura pod tytułem: „Ani z wycięzców, ani z wyciężonych“, której autorstwo, chociaż wyszła bezimiennie, przypisują przewódcom orleanistowskiem, dedają uadto, że pojawiła się za wiedzą hr. Paryża. Po przedstawieniu stosunków stronnictwa zawiera broszura odezwę której autor oświadcza, iż wobec nowego króla legitymiści nie mogą posiadać żadnej wyższości praw, gdyż zasadę legityzmu przedstawiają teraz Orleanie i liberalni. Upomina bonapartystów, ażeby nie zapominali, że Bóg przemówił do nich przez śmierć młodego cesarzewicza. Wyraża nadzieję stronnictwa, które jest pewne przyjścia rządów chrześciańskich, i prawdziwej wolności i pomocy opartej na sile. Zwraca się także z upomnieniem do republikanów, pragnących wolności i twierdzi, że takie królestwo, jak powstające obecnie jest najlepszą z republik. Hr. Paryża ma tylko jeden program, ażeby wszystkich ludzi, pracujących dla Francji zgromadzić w około siebie i prawa ich i interesa uszanować. W programie zawarte są między innymi takie ustępy. „Jesteśmy pewni, że książęta spełnią swe obowiązki względem ojczyzny, aby Francja nie zaniedbała ich obec książąt. W rozdwojeniu pomiędzy narodem i królem jest źródło waśni obywatelskiej i nie szczęścia narodowego. Zabójczemu temu stanowi trzeba kres położyć przez ożywcza jedność władzę zapewniającą wolność. Do tego celu dążymy. Hr. Paryża jest synem tego kraju i człowiekiem idei współczesnych, kocha i szanuje Francję, ale nie narzuca się jej. Jest jednak władcą Francji i legalnym reprezentantem zasady monarchicznej. Zna obowiązki rząd płynące i potrafi je spełnić, skoro naród zbawienie swoje widzieć zechce w tej zasadzie. Hrabia gotów wielką swą misję podjąć, usunąć bezład istniejący, niweczyć wszystko i sprowadzić do harmonii dobrodziejstwa dziedzicznego z nowoczesnymi wymaganiami społeczeństwa.“

W sprawie misjonarza Shawy pisze République Française: Rząd francuski pozwoilił na przysądzenie misjonarzowi Shaw odszkodowania za naruszenie osobistej jego wolności, którego doznał w skutek okupacji Tamatave. Odszkodowanie to w kwocie 25.000 franków, nie będzie przedmiotem żądania kredytu uzupełniającego, gdyż pokryte zostanie z tajnych funduszy ministerstwa spraw zagranicznych.

Do Pol. Corr. donoszą z Rzymu o powrocie tamże prezesa gabinetu Depretisa. W ciągu bieżącego tygodnia odbędzie się rada ministeryalna w celu ostatecznego oznaczenia terminu zwołania Izby. W kołach dobrze poinformowanych utrzymują, że Izba zbióra się 22 listopada. Po odbyciu rady ministeryalnej uda się Depretis do Neapolu.

Amsterdamski Dagblad podnosi z przy-ciskiem, że odwiedziwy króla Belgii. Leopolda, nie miały bynajmniej charakteru politycznego. Naród przeciwny jest stanowczo i jednomyślnie wszelkiej myśli przymierza, które tylko wywołuje niebezpieczeństwo, zamiast je załagunąć.

Z powodu nieporozumienia jakiego, wynikło w łonie gabinetu portugalskiego, ze względu na przyszłe wybory municypalne, minister spraw wewnętrznych podał się do dymisji. Dzienniki lisbońskie zapewniają, że przed otwarciem Kortezów, oraz w czasie dyskusji nad reformą prawa wyborczego nastąpią jeszcze nowe zmiany ministeryalne. Termin wyborów municypalnych oznaczony jest na dzień 11 listopada.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 23 października. Dziś dopełnioną została w ministerstwie

spraw zagranicznych w obecności delegatów czterech państw ratyfikacyi, konwencji kolejowej zawartaj na konferencji czterech państw.

Wiedeń, 25 października. W dalszym ciągu dzisiejszego posiedzenia Delegacji austriackiej (Patrz „Ostatnią Pocztę“) hr. Hohenwart, podziękowawszy za zaufanie, oświadczył, że w razie, gdyby został powołany do pełnienia czynności prezydenta, to okoliczność, iż wybór jego na wiceprezydenta nastąpił jednomyślnie, byłaby dlań podwójną zachętą do pracy w tym celu, aby mniejszość z jego wyborem pojednać. Na sekretarzy zostali powołani: ks. Rosenberg, hr. Hippoliti, Schöffel i hr. Franciszek Thun. Na gospodarzy: Brandis, Coudenhove, br. Gagern i Stöhr. Do komisji weryfikacyjnej wybrano: Flucka, Mosera, Jaworskiego, Schiera i Mitrofanowicza. Minister spraw zagranicznych zawiadomił, iż Najj. Pan przyjmuje Delegację austriacką 25 b. m. o godzinie 1 po południu. Hr. Kalnoky'ego zastępować będzie w razie niemożności przybycia na posiedzenie Szoeczeni i Taschenberg. Do komisji petycyjnej zostali wybrani: br. Ceschi a Santa Croce, Hausner, Schier, Lienbacher, Pflügl, br. Scrinzi-Montecroce, Schönbörn, Streeruwitz, Vidulich. Do komisji budżetowej: Bezechny, Brandis, Clam, Coronini, Czerkawski, Demel, Engerth, Falkenhayn, Hippoliti, Hohenwert, Klacik, Klier, Latour, Liechnowsky, Mattusch, Nischelwitzer, (nazwisko nieczytelne), Sturm, Suess, Franciszek Thun. Terminu dla najbliższego posiedzenia nie oznaczono.

Wiedeń, 23 października. Delegacja węgierska wybrała kardynała Haynald'a prezydentem, Ludwika Tiszę wiceprezydentem. Kardynał Haynald podziękował za okazane mu ponownie zaufanie, wezwał zebranych do wspólnej pracy i dodał, że błagać będzie Boga, aby zlał błogosławieństwo na ukochanego Ojca narodu węgierskiego, króla węgierskiego, uposażonego tytułami świetnymi cnotami ludzkimi i monarszemi, niemniej błagać będzie Najwyższego o błogosławieństwo dla całego Domu panującego. (pełne zapamiętaj!) Prezydent zawiadomił następnie, że Apponyi, Szilagyi i Pulszy złożyli mandat do Delegacji, gdyż większość wbrew dotychczasowemu zwyczajowi, wybrała ze stronnictwa tych panów tylko trzech delegatów. Na wniosek Falka zebranie przyjęło rezygnację i wezwało do udziału w pracy delegacji trzech zastępców. Prezes gabinetu Tisza zawiadomił, że Najj. Pan przyjmie Delegację węgierską we czwartek o godzinie 12. Minister skarbu wniósł przedłożenia, poczem Delegacja przystąpiła do wyboru komisji. Następnie komisje ukonstytuowały się. Następnego posiedzenia nie oznaczono.

Wiedeń, 23 października. Komisja budżetowa Delegacji austriackiej wybrała przewodniczącym hr. Hohenwarta, zastępcą przewodniczącego Engerta. Referaty rozdano w ten sposób: Referat ministerstwa spraw zagranicznych otrzymał Clam, referat ordinarium wojennego Falkenhayn, extraordinarium Mattusz, referat zamknięcia rachunków Bezechny, cel Hippoliti.

Praga, 23 października. Biskup sufragana Prucha umarł.

Berlin, 23 października. Nordd. Allg. Ztg. zaprzecza, jakoby hr. Herbert Bismarek miał opuścić Londyn.

Petersburg, 23go października. Okólnik ministertwa oświaty do kuratorów okręgów naukowych podnosi wpływ szkodliwy wydalonych studentów, którzy nakłaniają młodzież uczącą się do tworzenia

Główna wygrana zhr. 50.000.
Ciągnięcie 1 listopada b.r.
LOSY
czerwonego krzyża
węgierskie
sprzedaje za gotówkę po 6 zhr. 40 cent.
Pięć tych losów w 19 ratach miesięcznych po zł. 2
August Schellenberg
Dom bankowy
i kantor wymiany
we Lwowie
Do najbliższego ciągnięcia poleca
Losy rządowe
z główną wygraną zhr. 60.000 po zhr. 2.

Komitet naukowy wystawy produktów farmaceutycznych w Wiedniu przyznał w ostatnich czasach fabrykantowi **Quina Laroche** jedyny medal jaki został udzielony specyfikom lekarskim.

Ta zaszczytna nagroda przybywa do tyłu innych jakie otrzymał ten produkt za skoncentrowanie wytworów najlepszej chininy, co mu zapewnia skuteczność niezawodną

Przyjeżdżali do Lwowa
dnia 24 października 1883.
Hotel Georger
Pp. F. Skarzyński z Krakowa, J. Jarun-towski z Zafanowa, M. Jakubowicz z Butowiny, A. Hulimka z Mycowa, A. Frank z Wiednia, J. Kremer z Olomuńca.
Hotel Europejski
Pp. A. Br. Brunicki ze Stryja, B. Starorypiński z Podola ross. W de Pichs z Wiednia, J. Majer z Czerniowiec, M. Freund z Wiednia, J. A. Icherwood z Kroszeńka.
Hotel Warszawski
Pp. M. Jakubowski z Wołynia, S. Rosowski z Zwiniacza, L. Zychliński z Brusna, L. Szallaj z Wołynia, Dr. K. Kruszyński z Krakowa.
Hotel Angielski.
Pp. M. hr. Karnicki z Roguźna, R. Podlewski z Kopatyna, F. Leszczyński z Tarnowa, A. Krauss z Podhajec.
Hotel Langa
Pp. S. Barcewicz z Warszawy, L. Silberberg z Wiednia, A. Recht z Wiednia.
Spostrzeżenia meteorologiczne.
(Z obserwatorium c. k. Uniwersytetu we Lwowie.)
z dnia 24 października 1883 o godzinie 7 rano.
Barometr 733 52mm. przy temp. 0°C. Psychrometr suchy + 5.7°C. Psychrometr wilgotny + 5.4°C.

Prężność pary 6.5mm. Wilgość 96%. Zachmurzenie 10. W atr. NE2. Ozon 7.
Temperatura powietrza + 4.7°C
Barometr opada.
S an barometru nad poziom morza 759.12mm.
Najwyższa temp. dnia wczorajszego 11.9°C.
Najniższa temp. w nocy 5.3°C.
Ilość opadu mierzzonego o 7 g. 13 0mm.

Spostrzeżenia meteorologiczne.
(Z obserwatorium c. k. Szkoły politechnicznej w Lwowie.)
φ = 49°50' = 41°41' w. = 340m,5
Dł. 25 października
E. = - 15m 48.80. Θ = 14h 13m 51.30
Zachód słońca 23go października 4h. 50m.5, wschód 18. 39m. 8.
W październiku nastąpi pierwsza kwadra księżycy 8d 23h 55m 7; pełnia 15d 20h 21m 6, ostatnia kwadra 22d 12h 54m 7; now 30d 13h 32m 9.
Księżyc będzie w punkcie odziemnym (Apogeum) 3^h 7. 1^h i 30d 10h, 5; w punkcie przyziemnym (Perigeum) 16^h 6^h.
Równanie czasu będzie przez cały październik ujemne, w skutek czego zegary słoneczne wyprzedzać będą zegary zwykłe o ilość E. w prawdziwe po-łudnie.
Na 30 października przypada zaćmienie słońca, które nie będzie widzianem w Europie; zaćmienie księżycy przypada na 15 i zaczyna się o 19h 35m 0, według czasu Obserwatorium. Będzie widzianem w zachodniej Europie, we Lwowie zajdzie księżyc blisko godzinę przed zaćmieniem

Z sześciu planet spostrzegać możemy wolnem okiem opiero około 15 Wenerę jako wieczorną gwiazdę, zachodzi blisko 30m po słońcu; Saturna w konstelacji Byka, (wschodzi na początku przed 9tą na końcu o 6tej godzinie); Marsa, który przechodzi z konstelacji Bliźniat do konstelacji Raka i wschodzi przed 11tą a na koniec Jowisza w konstelacji Raka, który wschodzi na początku przed 12tą a na końcu przed 10tą godziną.
Dnia 19go października będzie Jowisz w złączeniu z Marsem.

23 października 1883.	2h	9h	19h
Stan barometru w milimetr.	730.90	731.10	728.90
Stan termometru suchego w st. Cels.	+7.4	+5.8	+5.0
Stan termometru wilgotnego w st. Cels.	+7.0	+5.0	+4.8
Prężność pary w powietrzu w milimetr.	7.2	6.7	6.4
Wilgotność powietrza względną w %.	94	97	97
Stan nieba.	10	10	10
Kierunek wiatru.	n	n.	n.
Moc wiatru.	1	1	1
Ilość opadu w 24 g. mierz. do 2h 1mm, deszcz.			
Najwyższa temperatura w ciągu dnia, odczytana o 9h. + 11.0			
Najniższa temperatura w ciągu dnia, odczytana o 9h. + 5.			

(N.B. 24/10 1883 od 12h w połud., do 12h w połud. 25/10).
Przy wietrze północnym, temperatura się obniża, niebo zamglone, powietrze dżdżyste.

DZIENNIK URZĘDOWY.

Upadłości.

L. 48930. (7004 2—3)
C. k. sąd krajowy we Lwowie otwiera niniejszem konkurs na wszystkich ruchomy, jakoteż na wszystkich nieruchomy, a w krajach, w których obowiązują ust. konk. z dnia 25 grudnia 1868 nr. 1 d. p. p. położony majątek L. (Louis) Schleichera, właściciela handlu towarów korzennych we Lwowie, ul. Sykstuska.
Kierownictwo tego konkursu porucza się p. radcy sądu kraj. Mochnackiemu, jako komisarzowi konkursowemu, zaś tymczasowym zawiadowcą masy ustanawia się p. adw. dra Waldmana, wzywając zarazem wierzycieli, aby po przedłożeniu dokumentów, służących do wykazania ich pretensyi, poczynili swe wnioski co do zatwierdzenia tegoż, lub ustanowienia innego zawiadowcy masy i aby przedsięwzięli wybór wydziału wierzycieli, w którym to celu wyznacza się termin na dzień 2 listopada 1883, godzinę 9tą przed południem, w sali rozpraw.
Ktokolwiek chce wystąpić z jakąkolwiek pretensją do wspólnej masy rozbiorowej, ma takową zgłosić w tym sądzie krajowym, wedle przepisu ust. konk. pod rygorem zagrożonych tamże szkodliwych skutków prawnych, przed upływem 15 grudnia 1883 i podaje ją na terminie na dzień 15 stycznia 1884, godzinę 9 przed południem, w sali rozpraw, wyznaczonym do uznania płynności i oznaczenia prawa pierwszeństwa, chociażby nawet o nią spór już był wytożony.
Wierzycielom, którzy zgłoszą się ze swemi pretensjami, przysługują prawo wybrać na tym terminie w miejsce dotychczasowego zawiadowcy masy, zastępcy onego i członków wydziału wierzycieli, inne osoby, posiadające ich zaufanie.

Na terminie, wyznaczonym do wykazania płynności zgłoszonych wierzycielności, ma być usiłowane przeprowadzenie do skutku ugody, w myśl §. 68 ust. konk.
Dalsze ogłoszenia w toku rozprawy konkursowej umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej”.
Z c. k. sądu krajowego.
Lwów, dnia 20 października 1883.

L. 35931 (7023)
Do sprawdzenia złożonego przez p. Alberta Gansa w podaniu do l. 27101/83 ostatecznego rachunku administracyi masy rozbiorowej Izraela Dreikursa, Racheli Menkes a zarazem do p. wzięcia w myśl §. 146 u. k. uchwały nad wnioskiem zarządcy masy, ażeby kwota 598 zł. 3 ct. którą Mojżesz Dreikurs jako nabywca towarów do masy należących dotychczas nie zapłacił, jako nieściągalna została uznana względnie do powzięcia uchwały względem sposobu zrealizowania tej pretensyi masalnej wyznaczam dla ogółu wierzycieli termin na dzień 6 listopada 1883, o godz. 10 przed południem w sali rozpraw sądowych.
Termin powyższy służyć ma także do rozprawy nad zarzutami przeciw przedłożonej repartyi, które u zarządcy masy p. Alberta Gansa lub u komisarza konkursowego przejrzeć wolno.
Zarzuty te wolno wnieść pisemnie lub ustnie do 29 października 1883.
Lwów, dnia 15 października 1883.

Licytacje.

L. 3573. (6934 3—3)
Na terminach 24 października, 21 listopada i 20 grudnia 1883 o 10tej godzinie rano odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż licytacyjna realności do masy leżącej po Stefanie Rusyn i do Hanuski Rusyn należącej pod nr. 74 w Tuczapach położonej ciała tabularnego niestanowiącej celem zaspokojenia wierzytelności Nathana Reitzesa w kwocie 148 zł. 48 ct. a. w. zpn. Cena wywołania 690 zł., wadium 69 zł. w. a.
Na pierwszych dwóch terminach zostanie ta realność tylko wyżej lub za cenę szacunkową, na trzecim zaś także i niżej ceny szacunkowej sprzedana.
Dalsze warunki licytacyjne, akt opisanie i oszacowania można w tusądowej registraturze przejrzeć.
Z c. k. sądu powiatowego
Jaworów, 30 czerwca 1883.
L. 3446. (6925 2—3)
Dnia 5go listopada 1883, 5go grudnia 1883 i 5 stycznia 1884, każdym razem o 10 godzinie rano, odbędzie się w tutejszym e. k. sądzie powiatowym publiczna sprzedaż realności pod l. k. 266 subrep. 115 w Synowódzku wyżnem położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, dłużniczki Maryi Sozańskiej własnej, na rzecz Zakładu kredytowego włościańskiego zapłaconego 15 rat po 6 złr. i resztującego kapitału 44 zł. 80 ct. w. a. z pn.
Cena wywołania 700 złr.
Wadium 10 pr.
Resztę warunków przejrzeć można w registraturze.
C. k. sąd powiatowy.
Skole, dnia 27 września 1883.
L. 5615. (6940 2—3)
C. k. sąd powiatowy w Starym Sączu ogłasza, iż na zaspokojenie pretensyi Filipa Schwarzera w kwocie 54 złr. z pn. sprzeda w dniach 8, 22 listopada i 5 grudnia 1883, każdym razem o 10 godzinie rano, realność pod l. 46 w Piwniczny położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, Wolfa Sterna własnej.
Cena wywołania 1900 złr.
Wadium 190 złr.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli adw. dr. Jaros. w Nowym Sączu.
Warunki licytacyjne, akt oszacowania i protokół opisanie tej realności można przejrzeć w tutejszej registraturze.
Stary Sącz, dnia 25 września 1883.
L. 11065. (6591 1—3)
C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sum 113 zł. 40 ct., 113 zł. 40 ct. i 117 zł. 44 ct. wa. zpn. na rzecz c. k. uprzyw. gal. akcyjnego Banku hipotecznego odbędzie się dnia 16 listopada, 14 grudnia 1883 i 14go stycznia 1884 o godzinie 10tej przed południem egzekucyjna sprzedaż realności wedle Dom 19 pag. 354 i 355 n. 13 14 i 15 haer. do masy spadkowej Leisora Weishausa i do Majera i Józefa Weishausów należącej w Tarnopolu pod l. 1373 położonej.
Cena wywołania ponizej której realność ta na pierwszych dwóch terminach sprzedaną nie będzie stanowi 4097 zł. 62 ct. w. a.
Wadium 410 zł. wa.
Blizsze warunki przejrzeć można w re-

gistraturze sądu.
Dla wierzycieli, którzyby po 22 lipca 1883 prawa zastawu uzyskali, lub którymby uchwała względem dozwoleń licytacji z jakiegokolwiek powodu dorezoną być nie mogła, ustanawia się na ich koszt i niebezpieczeństwo kuratora ad actum p. adw. dr. Frühlinga a p. adw. dr. Glogiera zastępcą tegoż.
C. k. sąd obwodowy
Tarnopol, dnia 25 września 1883.
L. 3447. (6926 1—3)
Dnia 5 listopada, 5 grudnia 1883, i 5 stycznia 1884 każdym razem o 9 godzinie rano, odbędzie się w tutejszym e. k. sądzie powiatowym przymusowa publiczna sprzedaż realności pod lk. 136/201 subr. 80/20 w Synowódzku wyżnem, ciała tabularnego niestanowiącej dłużnika Berla Grünberga własnej, na rzecz Zakładu kredytowego włościańskiego o zapłaconie sumy 150 zł aw. względnie 60 zł. 68 ct aw. zpn.
Cena wywołania 300 zł., wadium 10pr.
Resztę warunków można przejrzeć w registraturze.
C. k. sąd powiatowy
Skole, 27 września 1883.
L. 4493 (6927 1—3)
C. k. sąd powiatowy w Suiatynie podaje do wiadomości, że w dniach 5 listopada i 5 grudnia 1883 kazdym razem o godz. 10 przed połud. odbędzie się w celu zaspokojenia wierzytelności Majera Osterera w kwocie 168 zł. zpn. licytacja realności dłużnika Wasyla Radomskiego wyk. hip. l 695 ks. głów. gminy Stecowa objętej. Jezelby wspomniona realność na tych dwóch terminach za cenę szacunkową lub wyższą sprzedaną być nie mogła odbędzie się dnia 17go grudnia 1883 o 3 godzinie po południu termin w celu ułożenia warunków ułatwiających.
Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 1300 zł.

Wadium wynosi 130 zł.
Kuratorem niewiadomych wierzycieli ustanowiony adwokat dr. Ebermann w Sniatynie.
Resztę warunków i akt oszacowania można przejrzeć w registraturze.
Sniatyn, 30 kwietnia 1883.
L. 3571. (7013 2—3)
Celem zaspokojenia pretensyi Nathana Reitzesa w kwocie 59 złr. z pn. odbędzie się w tutejszym sądzie dnia 25 października, 21 listopada i 20 grudnia 1883, o 10 godzinie rano przymusowa sprzedaż licytacyjna realności dłużnika Dmytra Bałagusza pod l. k. 122 w Tuczapach położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, na 1045 złr. oszacowanej, a to na pierwszych dwóch terminach za lub wyżej ceny szacunkowej, zaś na trzecim i niżej takowej.
Cena wywołania wynosi 1045 złr.
Wadium 105 złr.
Dalsze warunki licytacyjne, i akta zastawniczego opisanie i oszacowania można w tutejszym sądzie przejrzeć.
Z c. k. sądu powiatowego.
Jaworów, 30 czerwca 1883.
Zl. 5236. (6980 2—3)
Am 29. October, 29. November und 27. Dezember 1883 jedesmal um 11 Uhr Vormittag wird hiergerichts die dem Johann Wilhelm gehörige C. Nr. 5 in Hofnungsau gelegene, einen Tabularkörper bildende Realität zur Einbringung der Forderung des Majer Litrak pto. 140 fl. Mtg. beim dritten Termine auch unter dem Schätzungswerte an den Meistbietenden egektiv öffentlich veräußert werden.
Der Ausrufspreis beträgt 2749 fl.
Das Badium 275 fl.
Bisitationbedingnisse der Schätzungsaft und Tabulartract können hiergerichts eingesehen werden.
R. t. Bezirksgericht.
Dolina, 7 September 1883.

Zl. 1894. (6907 3—3)

Reassumirungs - Arrendirungs-Kundmachung

zur Sicherstellung nachstehender Erfordernisse für die k. k. gemeinsame Armee und Landwehr für das Jahr 1884.

Die Reassumirungs - Verhandlung wird abgehalten				Tägliches Erforderniss		Vadium für		A m e r i k a			
am Tage	im Orte	für die Arrendirungs-Station	auf die Zeit vom bis		B r o d	H a f e r	Brod		Hafer		
			875	3360	G r a m m						
						Portionen			Gulden		
30. October 1883	beim M. lit. ar. Verpflegs-Magasin in Lemberg Janower-Gasse Nr. 3.	Żółkiew	1	Jänner	1884.	31	Dezember		250	250	300
		Gross Mosty						340	388	500	1600
		Siedliska						—	194	—	800
		Hruszów						340	388	500	1600
		Jaworów-Szkoło						170	—	250	—

Fruchtverkauf.

Am 26ten November 1883 um 10 Uhr Vormittag, wird bei der Direktion des k. k. Staatsgestütes in Radautz, wegen Verkauf von nachstehenden, aus der diejährigen Erhebung annähernd anzuhoffenden Körnerfruchtmengen, welche in den Schüttböden in Radautz, Fratautz und Wotinnell eingelagert werden eine schriftliche Offertverhandlung abgehalten werden, deren Ergebnis der hochortigen Genehmigung vorbehalten bleibt, als:

Table with columns for grain types (Weizen, Korn, Gerste, Heide), quality (in der Seftoliter, Qualität von), weight (Kilogramm), and price (metrische Zentner).

Anbote auf die oben nach den vorgenommenen Probedrücken approximativ angefertigten gesammten Frucht mengen oder auch abgefordert auf jede einzelne dem Verfaufe ausgesetzte Fruchtgattung, wobei jedoch erstere Offerten sich zu verpflichten haben, im Falle nicht die gesammten Verkaufsfürchte ihnen hohen Orts bestätigt werden sollten, auch nur die eine oder andere Fruchtgattung, beziehentlich zwei oder drei Fruchtgattungen zu übernehmen, wollen zur obangeführten Zeit hiermit mit dem ausdrücklichen Beifuge überreicht werden, daß Offert sein Anbot ohne Unterschied und Garantie der Qualität und Quantität der ab den genannten Depositorien zu erkaufenden Fruchtgattungen stellt, indem sich die annäherungsweise ausgeschriebenen Mengen derselben erst nach dem völligen Abdrucke des Geführtes desgleichen das erhobene durchschnittliche Qualitätsgewicht größer oder kleiner erweisen können.

Jedes Offert muß mit einer zu überschreibenden 50 kr. Stempelmarke versehen sein, den Anbot für Einen metrischen Zentner der betreffenden Fruchtgattung und den hiernach entfallenden ganzen Kaufbetrag in Ziffern und Buchstaben angelegt, nebst dem 10 pro. Badium von Legterem mit der Erklärung enthalten, daß dem Offertenten die Verhandlungsbedingungen bekannt sind, denen er sich unbedingt unterzieht.

Mit der Verfrachtung der erkauften Früchte kann der Ersteher nach geleisteter Einzahlung der ihm sukzessive zur Disposition gestellten Mengen sofort beginnen, muß jedoch den ganzen Kaufbetrag längstens bis Ende Dezember 1883 volländig eingezahlt und die gesammten Früchte zuverlässig bis Ende März 1884, abgenommen haben.

Die Offert-Verhandlungs-Bedingnisse und die Probestücke der zu verkaufenden Früchte können in der Direktionskanzlei eingesehen werden.

K. k. Staatsgestüt - Direktion

Radautz, am 19 Oktober 1883

Doniesienia prywatne.

Kawa Familijna. Przesyłam wolne od portoryum i cła wyborne gatunki kawy „Cuba“ nowego zbioru, gwarantując za wyśmienity smak i aroma, w woreczkach po 5 kilo 7 zlr. 60 ct. od colli. (6685 7 15)

S. Ascoli w Tryeście.

Do sprzedania z wolnej ręki za przystępną cenę, razem lub pojedynczo dwie kamienie jednopiętrowe, obok siebie stojące, pod l. 118 i 119 na Władyczu w Przemyslu, w miejscu spokojnem i zdrowym położone. — Wiadomość w kancelaryi Wgo. p. Juliana Rokickiego, c. k. notariusza w Przemyslu. (6942)

Urząd pocztowy w Lubaczowie poszukuje natychmiast ekspedytora lub ekspedytorki do samodzielnego prowadzenia poczty i telegrafu. (6995 3-3)

Sezon 1882/3.

Chińsko-Rossyjska HERBATA. Zupełnie świeży transport poleca handel Karola Ballabana ulica Halicka, pod „Złotym kogutem“ we Lwowie.

Table listing tea products and prices: 1/2 kilo Congo cesarskiej (2.20), 1/2 kilo Familijnej (3.20), 1/2 kilo Melang de Moskau (4.20), 1/2 kilo Melang Emperial (5.20), 1/2 kilo oryginalny, opakowany Souchong (4.-), 1/2 kilo wysmienitych wysiewek własnych (1.70).

Zupełnie świeży transport ze zbioru majowego 1883 r. przez „Suez“ sprowadzonej HERBATY chińskiej

Table listing various tea types and prices: Nr. 0. Assam - Pecco - Mandarin (5.-), Nr. 1. Taszu. Perla Chiu, złotokwiatowa (4.40), Nr. 2. Juntojezan Pecha, białokw. (4.-), Nr. 3. Nandzyn, czarna meona (3.20), Nr. 4. Souchong, mało parkot. (2.80), Nr. 5. Congo, familijna dobra (2.-), Nr. 6. Proszek herbaciany (1.50), Nr. 7. Wysiewki - najlepszych herbat (1.70), Nr. 8. SOUCHONG najprzedniejsza w oryginal. drewnianych skrzynkach (4.-), Nr. 9. Souchong powyższa na wagę (3.-), Nr. 10. Czarna karawanowa Wereszczenki, funt ros. (4.80), Nr. 11. Kwiatowa karawanowa, Wereszczenki funt ros. (6.-).

St. Markiewicz we Lwowie Rynek 1. 42. (5881 8-?)

W nowo otworzonym składzie żelaznych krzyżów nagrobkowych

krzyżów nagrobkowych

z własnej pracowni, lakierowanych i złoconych, począwszy od 4 zlr. i wyżej, sprzedaje

A. PAULO

malarz sztyldów i lakiernik ul. Siusarska 1. 3 (Chorążczyzna) WE LWOWIE. (4190 19-?)

Drzewa owocowe

wysokie, stamowe, z nowych gatunków, w ogrodzie JO. ks. Sanguski. JABLONIE, od 6 do 10 lat, 100 sztuk 36 zlr. pojedynczo sztuka po 40 ct. starsze od 10 do 13 lat, po 60 ct. GRUSZKI 100 sztuk 38 zlr., sztuka po 40 do 60 ct. SLIWKI rengloty, sztuka od 35 ct do 50 ct. WINA wczesne, muszkatele i inne nowe, po 28 ct. MALINY całe lato rodzące, białe i czerw., 100 szt. 8 zlr. AGRESTY wielkie, sztuka po 20 ct. MARCHEW Carota, liter 40 ct. Pietruszka 70 ct. Gumniska, poczta Tarnów. (6879 6 6) Stanislaw Korsynek.

L. 2807. (6971 2-3)

Konkurs.

W celu nadania opróżnionego stypendyum z fundacyi gminy miasta Śniatyna, dla synów mieszkańców śniatyńskiego utworzonego, w rocznej kwocie 100 zlr., od dnia 1 września 1883 w półrocznych ratach z dołu, to jest 1 marca i ostatniego sierpnia każdego roku wypłacać się mających, ogłasza się niniejszem konkurs do 20 listopada 1883 r.

- Ubiegający się o uzyskanie stypendyum ma udowodnić 1. Ze stypendyum rzeczywiście potrzebuje 2. Ze jest stałym uczniem w jednym z publicznych zakładów naukowych w kraju, to jest: szkół realnych gimnazjalnych lub szkół wyższych 3. Ze się wyszczególnia obyczajnością i celującym postępem w naukach.

Należyćie w powyższe dowody zaopatrzone prośby mają być w powyższym terminie do zwierzchności gminy miasta Śniatyna wniesione. Śniatyn, 18 października 1883.

Advertisement for 'Desinfektora' (Disinfectant) by Apteka pod Gwiazda Piotra Mikolascha we Lwowie. Includes text about its effectiveness against various diseases and a price of 30 cent.

Advertisement for 'Schustala i Spki' (Shoemaker and Tailor) featuring an illustration of a horse-drawn carriage. Text describes their services and location at Karola Ludwika 1. 5 i 21.

Advertisement for 'Magazyn Futer P. Czapczyńskiego' (Fur Store) located at Ulica Halicka 1. 1. Text lists various fur products and prices.

Advertisement for 'Magazyn konfekcyi damskiej J. Kühmaiera Następcy' (Ladies' Confectionery Store) located at Lwów, ul. Hetmańska 4. Lists various clothing items and prices.

KAZIMIERZ LEWICKI

GŁÓWNY SKŁAD DLA GALICJI

Porcelany, Szkła i towarów mieszanych

We Lwowie, ulica Trybunalska l. 6.

Założony w roku 1845.

poleca **Rybki** złote, żywe, 1 sztuka po 35 centów.

AKWARYA t. j. szkła i rezerwoary na złote rybki pojedyncze, po 1 zł. 40 ct., 1 zł. 60 ct., 1 zł. 80 ct., 2 zł., 3 zł.

AKWARYA ozdobne z postumentami z majoliki lub terakoty, sztuka po 5 zł., 6 zł., 8 zł., 10 zł., 15 zł., 20 zł. i wyżej.

Przez najsłynniejszych lekarzy i profesorów we Lwowie, Wiedniu, Krakowie i Czerniowcach, mianowicie przez WW. protomeyda Dr. Biesiadeckiego, profesora Dr. Józefa Weigla, prymaryusza Dr. Oskara Widmanna, prymaryusza Dr. E. Sawickiego, prymaryusza Dr. Ziemnickiego, dyrektora szpitalu w Wiedniu Dr. Lorinsera, rady dworu profesora Dr. Brauna, profesora Dr. Draschego, profesora Dr. Spaetha, dyrektora profesora Dr. E. Korczyńskiego, dyrektora profesora Dr. L. Jakubowskiego, rady Dr. Wolana, rady Dr. Strzeleckiego, Dr. Stoekloewa, Dr. Załozieckiego etc. etc. najpochlebniejszymi świadectwami zaszczycone i polecane

WINA LECZNICZE Karola Mikolascha

jako to Wino hiszpańskie chinowe, chinowo-żelaziste, rumberbarowe, pepsynowe i peptonowe, oraz

Napoje dla rekonwalescentów i chorych

przez tych samych lekarzy jak najmocniej polecane:

Koniak, Malaga, Tokaj i Wino hiszpańskie dla rekonwalescentów z piwnic **KAROLA MIKOLASCHA**

znajdują się w głównych składach:

we Lwowie w aptece „pod Gwiazdą“ **Piotra Mikolascha**,
we Wiedniu u **Wilhelma Maagera**, Heumarkt 3,
w Krakowie w aptece **Wgo Fortunata Gralewskiego**,
w Czerniowcach w aptece **F. Krzyżanowskiego**.

Mniejsze składy utrzymują wszystkie apteki renomowane **Anstro-Węgier** i wielu materialistów w **Wiedniu**; uwagę jednak zwracać należy na firmę: **Mikolasch**, po kilka razy tak na etykietie flaszek, jako też na kapsli i w dodanej do każdej flaszki broszurce i na szklance dołączonej, umieszczonej, osobliwie zaś wystrzeżać się należy podrabianych win leczniczych i napojów dla chorych i rekonwalescentów.

Ceny: flaszka 1/4 litrowa któregośkolwiek Wina leczniczego 1 złr. 50 ct.; koniaku 1 złr. 80 ct., Malagi 1 złr. 20 ct., Tokaju 2 złr. 50 ct., Wina hiszpańskiego dla rekonwalescentów 1 złr.

Przy posyłkach liczy się za **opakowanie:** 20ch flaszek 25, 3ch 25, 4ch 30, 6ciu 40, 8ciu 45, 10ciu 50, 12tu 60 ct. za skrzynkę wraz z stemplem poczt.

Karol Mikolasch właściciel apteki pod firmą: **PIOTR MIKOLASCH** we Lwowie.

Ucznia

do praktyki poszukuje **Kleofas Hobgarski**, bronzownik, ul. Halicka l. 52, we Lwowie. (6941 2-3)

Wprost z Ameryki wyborna KAWA,

kosztuje we Lwowie 1 kilo 1 złr. 50 ct.

na prowincyi

4 3/4 klo. 7 zł. 70 ct. franco.

Proszę spróbować.

Adres: „**Siriusz**“ (Artur Kosciński) Lwów, ulica Zimorowicza l. 10. (6676 5 8)

Majątek ziemski

z większych, z wygodnym domem, godzina jazdy koleją ze Lwowa, do nabycia, bez faktorów. Bliższe szczegóły w Dyrekcji Towarzystwa spożywczego. plac Dominikański. (6746 6-6)

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Antoni Halski

handel żelazny,

Lwów — poleca

Wieniec grobowe

blaszane (6915 4-15)

jako najtrwalsze i bardzo ozdobne w cenach od 90 cent do 2 złr. 20 cent bez kwiatów; w cenach od 1 złr 70 cent do 5 zł. z kwiatami najrozmaitszemi, oraz z kwiatami porcelanowymi w cenie od zł 4 50 do 10 złr.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Herbata Herbata Herbata

Rossyjska - karawanowa w handlu herbaty

W. Adamowicza

6810 w BROADACH

w oryginalnych pakietach

à złr. 2.50, 3.50 i 4.50

za funt.

Herbata Herbata

Z ŻELAZEM

Zalecane młodym osobom dla osiągnięcia siły i rozwoju ciała, nadaje siłę i katechki czerwone, które stanowią piękność; wzmacnia żołądek, łagodzi papuły, lecz ostrożnie ogólnie, blada, z lymfaticznymi skracają czas powrotu do zdrowia, etc.

PARIZ, 22, ULICA BROUOT

Unikać naśladowstw i podrabian które są wyrobione w Czarniowie. Wymagać należy i ściśle podpisać obocznie z mieszczony

J. S. Roche

We Lwowie w aptekach PP. Sklepińskiego, Nahlka i Ruckera.

Koncesjonowany Instytut naukowy wojskowy przygotowuje do egzaminów na jednorocznych ochotników i do wszystkich c. k. Zakładów wojskowych i pensjonat dla młodzieży, uczęszczającej do szkół publicznych — ul. Piekarska l. 21.

F. KESTLICH

dyrektor zakładu. (6984 3-2)

Do wydzierżawienia od Nowego roku 3 folwarki w Błudnickim majątku,

graniczące z sobą, o milę od stacyi kolej. **Halicz** położone, na lat 6 bez propinacyi wypuszczane, z nadaniem pierwszeństwa razem dzierżawiczym.

Folwark Błudniki zawiera	Morgów z ziem					Ozimyiny morgów		Cena roczna
	razem	ornej	łąk	pastwisk	pszenicy	żyta		
" Pukasowce "	245	163	42	40	30	30	2450 zł.	
" Siedliska "	242	215	27	88	33	21	2000 zł.	
" Siedliska "	318	210	20	88	20	38	180 zł.	
Wszystkie trzy razem	805	588	89	218	83	89	6250 zł.	

W Siedliskach dom murowany, 8 pokoi, łazienka, kuchnia etc. — W Pukasowcach, nowy 5 pokoj, kuchnia. — W Błudnikach 2 pokoje, kuchnia. — Budyki w najlepszym stanie, w połowie nowe. Bliższej wiadomości, za wyłączeniem pośredników i kompetentów żydów, udziela Zarząd majątku w Błudnikach, poczta **Halicz**. (6945 2-3)

Przez wynalazcę prof. Dr. Meldingera wyłącznie upoważniona fabryka

Meldingera pieców.

H. HEIM,

Ober-Dübling bei Wien. Skład: Wiedeń, I, Kärntnerstrasse 42. Filie: BUDAPEST, Thonothof.

Najlepsze piece do regulowania i wentylacji.

Przy miernej wielkości pieca, ogrzewa się takowy moeno i szybko; sposób uregulowania opalecia zupełnie pojedynczy i dokładny; ogień w piecu utrzymywany można do woli; usługa bardzo pojedyncza a czyszczenie zupełnie zbędne; usunięcie nader przykrego piekącego ciepła; najtańszy sposób ogrzewania i długotrwałość pieca; dobre przewietrzenie przy zastosowaniu przyrządu wentylacyjnego.

Ogrzewać można do 3 pokoi jednym tylko piecem.

Ogrzewanie centralne całych budynków.

Marka ochronna fabryki znajduje się na wewnętrznej stronie drzwi pieców.

Ostrzega się przed naśladowaniem.

Prospecta i cenniki gratis i franco.

(5122 13-15)

Największy skład fabryczny najlepszych płócien i bielizny oraz perkal, szarżugów, franek, pończoch, skarpetek, krawat i t. p. poleca po cenach stałych we Lwowie, ul. Karola Ludwika l. 3 **Magazyn Schayerów.** (5906 11-3)

Pięć medali zasługi za niezrównane środki owadogubne i antymiazmatyczne!

MIKOTON. Trucizna na pluskwy wypóbowanej dobroci, flakon 50 centów.
GRYLLON. Jedyny środek na wytopienie szwabów, stonog, świerszczy itp. owadów, flakon 30 ct.
FENILIN. Niezawodny środek na mól: nie plami koloru, nie zmienia i najdelikatniejszej materii nie niszczy, mole radykalnie niszczy i ochrania od przylegania zaraźliwych miazmatów, flakon 60 centów.
PROSEK PERSKI. Jedyny i niezawodny środek na wytopienie pehel itp. dokuczliwych owadów, cena 5, 10 i 30 centów.
Rozpylacze do proszku perskiego i fenilinu po 60 ct. i złr. 1.60.
Pędzelki do mikotenu po 10 centów.
Papierki na muchy niezawodne, sztuka 3 centy.
ALICHENIA. Niezawodny i wypróbowany środek na wytopienie grzyba domowego, kilo 40 ct.
Ziółka przeciw MOŁOM niezawodna, kilo 3 złr.
Papier antymolowy, sztuka 3 centy
Trzeciutki desinfekcyjne do czyszczenia powietrza, przeciw wszelkiej zaradzie, pudełko 10 ct.
COET desinfekcyjny, radykalnie czyszcza powietrze i odświeża, flakon 50 ct.

JAN IHNATOWICZ, magister farmacji i chemik sądowy. We Lwowie, ul. Kopernika l. 3 — w filii w Krakowie, Sukiennice l. 20. (4883 14-2)

Nieomylnie!

Napowrót otrzyma pieniądze natychmiast każdy, komuby mój, pewnie działający lek

ROBORANTIUM

(środek wytwarzający brodę) był bezskutecznym.

Równie na pewno skutującym jest ten lek przy łysinie, wypadaniu włosów, wytwarzaniu się łupieży i poswieńiu włosów. Skutek po kilkukrotnem silnem natarciu poręcza się. — Rozsyłka w oryg. flaszkach po 1.50 i w próbnych flaszkach po 1 złr. u

J. GROLICHA w Bernie.

Składy w następujących aptekach: we Lwowie u Zyg. Ruckera; w Krakowie u W. Redyka; w Tarnopolu u F. Jamrogiewicza; w Czerniowcach u J. Goliczowskiego; w Radowcach u J. Alb. Decani.

Roborantium używano także z najlepszym skutkiem u osób mających słabą pamięć lub cierpiących na bole głowy. W powyższych składach można także nabyć **Grolicha karpaczą wodę** do utrzymywania i czyszczenia zębów, dziąseł i ust, wyrabiany z najskuteczniejszych ziół i korzeni morawskich karpaczą, we flaszkach po 60 ct. (3709 20-?)

Zadane oszustwo!

Ucznia do handlu żelaznego we Lwowie

z ukończoną przynajmniej 4 klasą normalną, poszukuje się. Zgłoszenia pisemne pod literami **J. M.** należy nadsłać do Administracji Gazy Lwowskiej. (6914 4-10)